Basarabia MAIAre viitor! / Noul sindrom China

Newsweek ROMÂNIA

ANUL 3 ■ NUMĂRUL 109 ■ PREȚ: 14,90 LEI ■ 4-17.12.2020

CONDAMNAȚI LA GUVERNARE

FOTO: ADMINISTRAȚIA PREZIDENȚIALĂ

BIBLIOTECA ALEPH

20109
5 948494 000029

KISS FM

EXISTĂ UN SINGUR RADIO NR. 1 ÎN ROMÂNIA.

DE 11 ANI CONSECUTIV.

Conform studiului de audiență realizat în perioada 27 aprilie - 16 august de IMAS - Marketing și Sondaje și MERCURY RESEARCH S.R.L., la nivel național, Kiss FM este ascultat zilnic de **2.269.300 de persoane** și este lider de audiență în România de 11 ani consecutiv. Vă mulțumim!

Newsweek ROMÂNIA

4-17.12.2020 _ ANUL 3 _ NR.109

Apare bilunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 18 decembrie 2020

SUMAR

Periscop

06 **Secția ATI**
6.666 anti-COVID-19

Opinii

10 RĂZVAN CHIRUȚĂ
Recunoașterea unui mandat eșuat

11 SABIN GHERMAN
Despre iobagii de lux și patriotismul de coafor

Dosar

12 **Subminare**
Falimentele de aur, argint și metale rare

14 Legea minelor subminează licențele de exploatare

16 Aurul și argintul de la Remin Baia Mare: 12 miliarde euro

18 Roșia Montană poate lăsa statul fără patru miliarde de euro

19 Cum se vinde o licență. Studiu de caz: Minbucovina

Periscop

20 **Pe urmele fake news**
O nouă voce pentru conspirationiști: R3Media

24 **2020-2024**
Aceleași planuri. Pe hârtie

28 Răfuielile electorale de dinaintea guvernării

30 **Moștenirea Gabrielei Firea**
Bani deloc, cetățeni de onoare cu duiumul

32 **Schimbare peste Prut**
Basarabia MAIAre viitor!

Internațional

36 **Mapamond**
Noul sindrom China

46 **Drepturile omului, în pericol**
ONU, confiscată de dictaturi

Magazin

50 **Atletism**
140 km pe săptămână pentru o finală la Tokyo

56 **Tehnologie**
Gadgeturi și accesorii high-tech pentru schiori

58 **Auto**
ROMANIACS 2020
Vertical Madness
Mai extrem decât extremul

Calendar

62 1,4 milioane de țărani primesc pământ

» P.58

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ȘEF _ Răzvan Chiruță

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ștefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Silviu Sergiu
Senior editor _ Mihai Duță
Senior editor _ Petre Bădică
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Adina Mutăr
Editor _ Răzvan Scăețeanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Contributori _ Cristian Diaconescu, Iulian Fota, Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

CORECTURĂ

Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
ipc Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

PLOIEȘTI, ROMÂNIA

Istorie la tineret

Naționala de fotbal U21 a României s-a calificat pentru a doua oară consecutiv la Campionatul European, după ce a terminat la egalitate (1-1) ultimul meci, din 17 noiembrie, cu Danemarca.

➤ INQUAM PHOTOS/ALEX NICODIM

ROMÂNIA
ROMANIA
Joma

INSPECTORATUL GENERAL DE AVIAȚIE

¡ANÍBAL DÉJENOS
OS ESTÁ
#SOS

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Soluții în aer

Bucureștiul a rămas fără paturi ATI pentru pacienții cu COVID-19 în stare gravă.
Pe 25 noiembrie, un bolnav a fost mutat la Craiova.

INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

MEDELLIN, COLUMBIA

Protest pentru restaurante

Blocarea turismului și a spectacolelor, din cauza pandemiei de COVID-19, stârnește nemulțumire și îngrijorare peste tot în lume. Columbienii au cerut să fie lăsați să muncească.

GETTY IMAGES/FREDY BUILES

NEAMȚ, ROMÂNIA

Incendiu criminal

10 persoane au murit în incendiul declanșat la secția ATI a Spitalului Județean din Neamț. Drama i-a impresionat pe români, care au cerut pedepsirea vinovaților.

INQUAM PHOTOS / FLAVIUS CORFU

SECȚIA ATI

6.666 anti-COVID-19

Doar patru specializări pot prescrie tratamente pentru bolnavii de coronavirus.

LA ORA 13.00, ROMÂNIA ÎȘI ȚINE RESPIRAȚIA. Se anunță numărul noilor cazuri de infectări cu COVID-19 din ultimele 24 de ore. Se fac comparații cu zilele precedente, se stabilesc noi recorduri. Dramatismul situației medicale din România este, însă, dat de numărul pacienților internați la ATI.

ATI înseamnă Anestezie și Terapie Intensivă și este anticamera morții. Aici, medicii dau bătălia finală pentru a-i ține în viață pe bolnavii infectați cu coronavirus.

De aceea, numărul bolnavilor ajunși la ATI este cel mai important barometru al pandemiei. Când nu vor mai fi locuri libere la terapie intensivă, medicii vor începe să aleagă pe cine tratează. Și, implicit, cine moare și cine trăiește.

O istorie la terapie intensivă

În luna martie, existau 700 de paturi de terapie intensivă pentru bolnavi de COVID-19. Numărul, considerat mic, a fost unul dintre motivele pentru care s-a decis închiderea țării și impunerea unor măsuri foarte dure de carantină. Carantina a fost necesară pentru a ne pregăti pentru ce e mai rău.

Ministrul Nelu Tătaru a anunțat recent că există 1.200 de paturi de terapie intensivă și că, în curând, se va ajunge la 1.500 paturi.

Șeful statului, Klaus Iohannis, a spus că, „la acest moment, avem, conform rapoartelor din secțiile spitalelor, 3.065 de paturi de Terapie Intensivă pentru toți pacienții, nu doar COVID, 2.252 de ventilatoare mecanice, 2.756 de monitoare și o serie întreagă de echipamente achiziționate cu diverse surse de finanțare".

S-a câștigat timp. Ministerul Sănătății a desfășurat mai multe proiecte de achiziție de ventilatoare, monitoare, paturi și alte echipamente necesare secțiilor de Terapie Intensivă,

Ce spun datele oficiale

Datele de la Institutul Național de Statistică sunt mai optimiste decât cele enunțate de minstrul Tătaru și de președintele Iohannis. INS anunță că ar exista 5.181 de paturi de terapie intensivă dintr-un total de 134.207 de paturi de spital la nivel național. Un document intitulat „Activitatea unităților spitalicești - 2019" arată că, din cele 5.181 de paturi de terapie intensivă, 5.148 sunt la oraș și numai 33 în mediul rural. Un număr de 403 de paturi sunt pentru copii, iar 1.526 sunt paturi clinice. Un număr de 4.685 de paturi ATI sunt în spitalele publice, restul de 496 în privat.

Colegiul Medicilor din România, Ministerul Sănătății și Societatea Română de Anestezie și Terapie Intensivă au refuzat să comenteze, pentru *Newsweek România*, discrepanța dintre aceste cifre.

O explicație a venit de la medicul primar ATI Radu Țincu, de la Spitalul Floreasca. Acesta a arătat că un pat pentru tratarea unui pacient grav cu COVID-19 implică costuri între 30.000 și 50.000 de euro. Date fiind aceste costuri, nu toate paturile de terapie intensivă din țară sunt dotate pentru a îngriji pacienți ATI, ci numai un sfert.

Nevoia de medici

„În mod normal, trebuie să existe 2 asistente la un singur pat din terapie intensivă. Pacientul grav necesită măsuri elaborate. Mai mult, la 10 paturi de terapie intensivă, trebuie să fie 3 medici specialiști ATI, conform normativelor europene", a declarat dr. Radu Țincu. Ministerul Sănătății, Colegiul Medicilor din România și Societatea de Terapie Intensivă au refuzat, de asemenea, să comunice numărul medicilor ATI care profesează. Diverse surse ofciale vorbesc despre 1.200 de medici specializați în terapie intensivă.

Raportul citat mai sus, documentat tot de INS și consultat de *Newsweek România*, vorbește de un număr mai mare de medici de terapie intensivă și anume 2.311, dintre care 1.572 sunt femei. Dintre aceștia, un număr de 942 sunt medici rezidenți. Un număr de 44 de medici de terapie intensivă se ocupă de copiii ajunși în stare foarte gravă.

De ce medicii de terapie intensivă sunt decisivi

Nu orice medic se poate ocupa de pacienții bolnavi de COVID. Există patru specializări care pot prescrie un tratament pentru pacienții infectați: ATI, interne, pneumologie și boli infecțioase. Un doctor detașat

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

Foto INQUAM PHOTOS / VIRGIL SIMONESCU

să îngrijească bolnavi COVID este obligat să urmeze un protocol strict, prescris de un medic cu una din cele patru specializări mai sus menționate.

„Acoperirea deficitului de personal medical în situații de risc epidemiologic și biologic se realizează prin detașare în condițiile Legii 136/2020, articolul 19 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic.

Astfel, în urma constatării deficitului de personal de către direcțiile de sănătate publică sau de către inspectoratul județean pentru situații de urgență, pe durata instaurării măsurii în domeniul sănătății publice, personalul medical, paramedical și auxiliar specializat din sistemul public poate fi detașat cu acordul persoanei detașate, iar, în lipsa acestuia, în condițiile pezentei legi, pe o durată de cel mult 30 de zile, prin ordin al ministrului Sănătății, al șefului Departamentului pentru Situații de Urgență sau al persoanei desemnate de acesta sau, după caz, al conducătorului instituției angajatoare", arată un document al Colegiului Medicilor.

Cum se acordă asistența

„Unde nu există medic specialitatea boli infecțioase, iar această lipsă nu a putut fi suplinită prin angajarea unui medic cu această specialitate, potrivit ordinului invocat mai sus, medici cu alte specialități, medici rezidenți sau medici de familie, medici voluntari de orice specialitate au obligativitatea asigurării supravegherii asistenței medicale pe parcursul a 24 de ore, supervizați de un medic infecționist (inclusiv telefonic).

Atribuțiile personalului medical sunt de a efectua zilnic vizita pentru evaluarea stării generale, evaluarea simptomatologiei, determinarea temperaturii, a saturației de oxigen și a tensiunii arteriale și comunică cu medicii specialiști de boli infecțioase sau de pneumoftiziologie dacă apar modificări în parametrii prestabiliți", arată un document al Colegilor Medicilor obținut de *Newsweek România*.

Medici care riscă pușcăria

În acest moment, România are 2.223 de medici cu specializarea medicină internă, 921 medici de boli infecțiose. 1.211 de medici pneumologi și 2.311 la ATI. În total, 6.666 de medici au specializarea necesară pentru a se ocupa de bolnavii infectați cu coronavirus. Sau pentru a coordona activitatea altor cadre medicale.

O lacună legislativă arată că medicii care nu au aceste specializări și tratează bolnavi COVID-19 pot fi acuzați de comiterea unei infracțiuni: exercitarea abuzivă a profesiei.

Avocatul Doru Costea a semnalat că: „în condițiile de pandemie, în care, prin Ordin al Ministerului Sănătății, s-a extins rețeaua spitalelor de altă specialitate, spitale care sunt obligate să primească/trateze pacienți COVID, indiferent de specialitatea secțiilor implicate în această operațiune și, corespunzător, a medicilor de altă specialitate angajați în aceste secții, se impune de urgență modificarea, prin lege sau OUG, a textelor sau articolelor privitoare la limitarea actului medical la specialitatea pentru care medicul respectiv a primit autorizația de liberă practică.

Depășirea competențelor de specialitate constituie infracțiune și, în consecință, medicii obligați să efectueze acte medicale pentru o specialitate pentru care nu au autorizație de liberă practică trebuie protejați printr-o lege sau OUG".

Medici, după gratii

Senatorul USR Adrian Wiener, coordonator al secției COVID-19 a Spitalului Județean Arad, a confirmat, pentru *Newsweek România*, pericolele la care sunt expuși medicii și care au fost invocate de avocatul Costea:

„Este adevărat. Am mai spus-o: ortopezi fizioterapeuți tratează bonavi de COVID. Sigur că sunt în afara acoperirii de malpraxis și sigur că Guvernul trebuie, prin Ordonanță de Urgență, să găsească o formulă de limitare a răspunderii civile și penale pentru cadrele medicale obligate să lucreze adiacent specialității lor. Altfel, e exercitare abuzivă a unei profesii".

Newsweek România a demonstrat că la Colegilor Medicilor se știa, cel puțin de pe 2 noiembrie, de posibilitatea ca doctorii să fie acționați în civil și în penal că au tratat pacienți COVID în afara specialității lor.

Pe 25 noiembrie, când am scris acest articol, Colegiul Medicilor și Ministerul Sănătății nu rezolvaseră această chestiune din punct de vedere legal.

FOTO: INQUAM PHOTOS / VIRGIL SIMONESCU

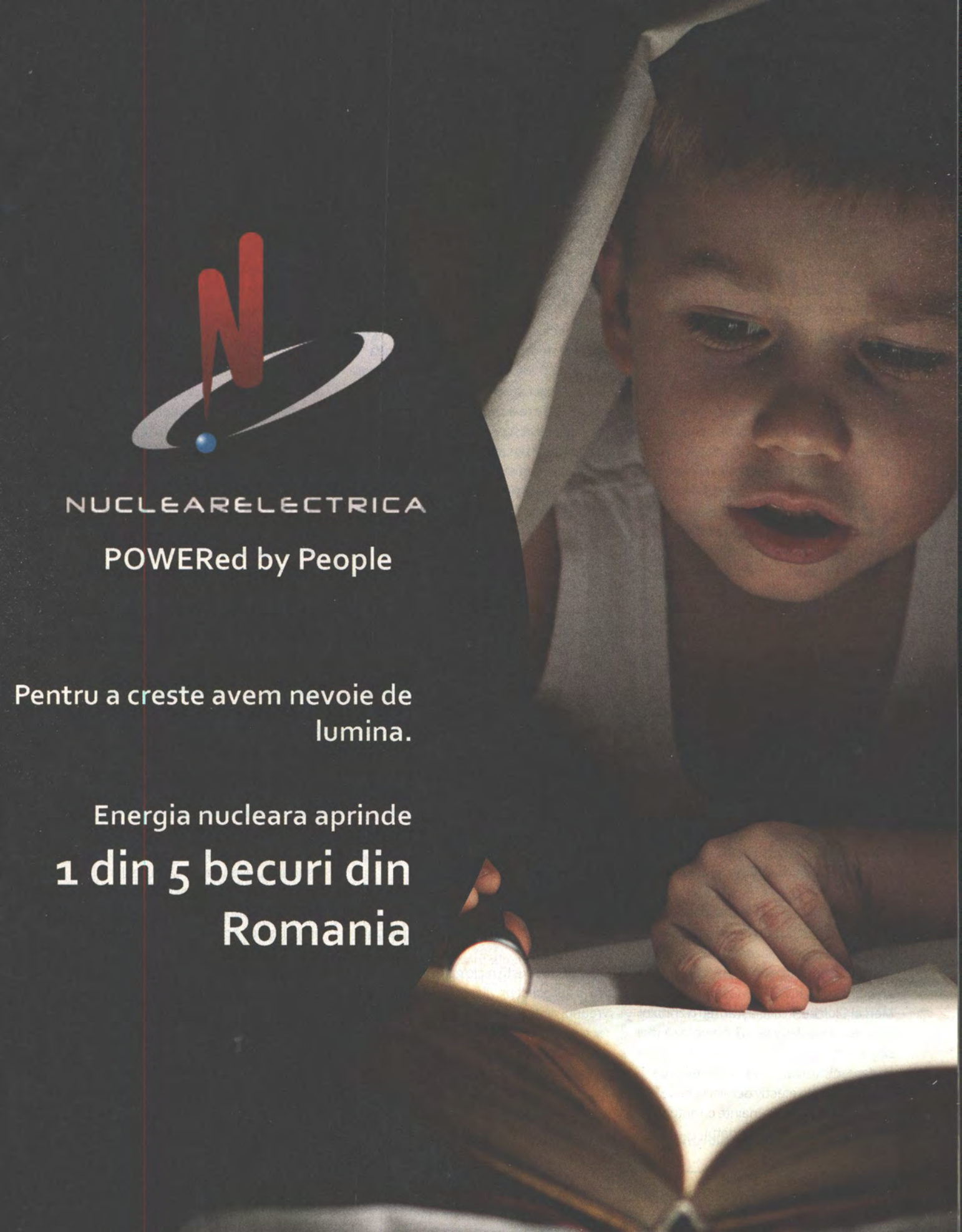
NUCLEARELECTRICA
POWERed by People
Pentru a creste avem nevoie de lumina.
Energia nucleara aprinde
1 din 5 becuri din Romania

RĂZVAN CHIRUȚĂ

Recunoașterea unui mandat eșuat

Demisia înainte de terminarea mandatului, pentru a nu primi pensii speciale, anunțată de USR și de unii parlamentari PSD este, dincolo de un gest electoral, o confirmare a eșecului întregii clase politice de a rezolva această chestiune spinoasă.

Nu am o problemă în sine cu acest gest electoral, în competiția pentru voturi fiecare partid poate folosi inclusiv strategii de ordin emoțional. Atât timp cât totul se desfășoară în limitele jocului politic democratic* și nu se bazează pe minciuni sau manipulări, o astfel de acțiune este o opțiune acceptabilă.

Dar mie, personal, anunțul nu mi-a stârnit nici măcar o zecime din entuziasmul pe care l-am văzut la susținătorii USR PLUS. Și m-a impresionat chiar mai puțin startul furat de Marcel Ciolacu, pe aceeași temă.

De fapt, demisia vânturată electoral de cele două partide nu face decât să confirme eșecul răsunător al întregii clase politice cu privire la eliminarea pensiilor speciale, un privilegiu pe care l-am văzut extins în mandatul care urmează să se încheie în decembrie. Și mă lasă să înțeleg că problema nu va fi rezolvată foarte curând.

Abordarea nu este nici măcar nouă. Primul care și-a dat demisia din Parlament, înainte de finalizarea mandatului, pentru a nu primi pensie specială, a fost Liviu Dragnea, în 2016. A fost urmat de Marcel Ciolacu, în același an, cu o zi înainte ca acel Legislativ să-și încheie la rândul său socotelile.

Parlamentarii USR au anunțat marți că își vor prezenta efectiv demisiile pe 18 decembrie, cu două zile înainte ca actualului Legislativ să-i expire mandatul.

Chiar dacă demisiile intră în vigoare și vor avea efecte juridice concrete, acțiunea PSD și USR are cel mult o valoare simbolică. Fără efect pentru noi.

Exista o cale reală și simplă de a elimina indemnizațiile speciale ale parlamentarilor, respectiv abrogarea articolelor 49 și 50 din statutul parlamentarilor, care stau la baza acestui privilegiu pentru politicieni.

PSD are de patru ani majoritate în Parlament și ar fi putut lejer să elimine cele două articole.

USR a depus încă de acum trei ani un proiect de lege pe exact această temă, însă nu a ajuns nici acum la votul plenului.

Abia marți, după anunțul făcut de PSD și USR, PNL a cerut convocarea Birourilor permanente pentru adoptarea proiectului de lege privind abrogarea pensiilor speciale pentru parlamentari.

În al doilea rând, dacă chiar nu vor să beneficieze de indemnizația pentru limită de vârstă, parlamentarii care și-au anunțat demisia aveau altă cale: să nu o ceară.

Acest venit se acordă doar la cerere, potrivit articolul 48 din legea de completare a statutului parlamentarilor.

Așadar nu e automat, nu e un dat inevitabil. Dacă vrei să fii un bun cetățean și să nu profiți de un privilegiu, pur și simplu poți să nu îl ceri.

Desigur, nu există nicio garanție că, peste ani, dacă acest privilegiu încă va exista, vreunul dintre demisionarii de azi nu va face cerere, discret față de opinia publică, pentru a primi indemnizația la care acum chipurile renunță.

Prin urmare, tot anularea celor două articole menționate rămâne soluția cea mai sigură de rezolvare a problemei.

De fapt, așa cum am scris mai sus, bătaia electorală pe cine își dă mai repede demisia confirmă eșecul tuturor partidelor din actualul Parlament de a rezolva chestiunea pensiilor care nu respectă principiul contributivității.

Dacă voiau cu adevărat, PSD, PNL, USR, PMP, Pro România sau UDMR ar fi găsit, în ultimii patru ani, soluții pentru o problemă care ne costă 10 miliarde de lei pe an, în ciuda piedicilor puse de Curtea Constituțională.

Au ajuns abia anul acesta la o formă care poate fi mai greu respinsă de CCR – unde șase judecători constituționali din nouă au pensii speciale: cea a impozitării cu 85%. Dar legea adoptată în iunie stagnează, pentru că CCR, controlată de PSD, amână o decizie probabil până după alegeri.

Consensul a venit însă tot abia în an electoral, când a fost nevoie tot de presiunea voturilor ca ceva să se miște. Dar, așa cum vedem, nu a fost suficient.

Și cine știe dacă va mai fi de interes pentru politicieni după 6 decembrie, când urmează patru ani fără alte alegeri, deci fără alte riscuri electorale.

Așadar, nu aveți decât să vă declarați entuziasmul față de gestul politicienilor pe care-i susțineți. În realitate, sunteți entuziaști că acești politicieni tocmai au transmis că nu pot mai mult.

* De când a început pandemia, PSD a ieșit de multe ori din aceste limite, fiind unul dintre principalii generatori de minciuni și de teorii ale conspirației legate de COVID-19, căutând să câștige voturi prin punerea în pericol a sănătății românilor. Dar ăsta e alt subiect.

RĂZVAN CHIRUȚĂ este redactor-șef al *Newsweek România*

SABIN GHERMAN

Despre iobagii de lux și patriotismul de coafor

Pe repede 'nainte: adică despre ăia băgați în funcții la stat pentru că-s foarte loiali; ei pot să fie foarte proști, pot să fie niște scursuri, niște oameni cu care n-ai vrea să dai mâna niciodată – dar dacă sunt loiali, partidul le dă. Ei se leagă singuri de glie, mulțumind cu temenele, chermeze și bani și, în timp, complicitățile se cimentează; nimeni nu mai poate controla fenomenul, un lider de bună credință va avea mâinile legate în disputa cu „teritoriul".

Marele Partid vrea să fie scuturat de scame, liderii, majoritatea, vor să li se deschidă portiera – lucruri de-astea simple, de prostu' satului ajuns șef la oraș: „bă, e o țară gri, toată istoria ei a fost gri, oamenii înșiși sunt întunecați; la ce naiba să te bați pentru ei, ce treabă ai tu?, fă, bă tată, avere, ia mai dă-i în... de oameni".

Comentează poporu'? Se umflă-n el fasolea? Spune-i că Europa te face colonie, că vin ungurii să fure Ardealu' (aici musai un drapel peste umeri și voce tremurată; pune și o poză cu Veta Biriș musai!), zi-i că americanii vor să fure gazu' din Marea Neagră – și, ca să creadă, taie bănuți de la Educație, de la Sănătate. Asta-i rețeta succesului: un popor gângav și beteag nu te va învinge niciodată.

Ți se par cuvinte de pe altă planetă? E derizoriul zilnic trântit drept proiect de țară. Gureșenia asta numită pe nedrept politică seacă orice energie – sunt trei decenii și noi nici măcar un proiect n-am dus până la capăt: nu avem o autostradă din capul țării până-n tălpile ei, un sistem de educație care să fi format compact o generație; toate-s improvizații de moment, clădite pe „vin alegerile", „n-avem bani" și „greaua moștenire". Cu astea nu generezi istorie.

Lipsește o dezbatere adevărată: care e dreapta și care sunt valorile ei, care e stânga și ce valori are; sau mai există ele așa cum le știam? Ce poate să facă un partid și ce nu poate să facă? Până unde poate merge șmecheria asta numită de manuale naționalism și de politicieni patriotism? Ai dreptul să întorci pe dos economia reală, cea care hrănește statul, punând amante, neamuri, lachei de partid în funcții? Nu există pușcărie pentru asta?

Vă amintiți? PSD ne ducea spre Europa și pe spinările noastre sunau îndesat bâtele minerilor. Mai an, aflam de la ceilalți că-n treij' de zile se taie pensiile speciale. Ce am avut? „Vin moșierii", apoi „Ungurii să citească în fiecare dimineață articolul 1 din constituție", urmat de „Să spuneți clar dacă sunteți creștini sau anticreștini".

Știi care-i baiu' cu iobagii ăștia de lux, cu patriotismul lor de coafor? Că nimic nu e dublat de vreo responsabilitate publică, de împărțire a puterii către oameni; e pur si simplu un punctaj pentru cariera lor personală – marchează momentul, exact cum câinele meu ăla mic și degrabă lătrătoriu, domnul Rocky Balboa, își marchează cotețul de trei ori pe zi; nu i-l ia nimeni, dar el îl marchează. Așa-i și la ăștia: nu le ia nimeni Ardealul, dar la fel, câinește, ridică piciorul...

Sigur, pe termen lung educația e soluția, dar cu ăștia nu se va întâmpla niciodată. Până nu vor înfunda pușcăriile, luați unii direct din fotoliul ministerial sau direct din Parlament, nu vor înțelege că ei sunt tumorile. Uită-te la ei, majoritatea habar n-au ce înseamnă cuvântul „finalitate", uită-te la câtă școală au, la ce se pricep, ce averi aveau înainte.

E urât ce voi scrie, dar: dacă cineva o să curețe România, aceia vor fi procurorii și judecătorii, secondați de gardieni - abia apoi vor fi luați în seamă profesorii, medicii, oamenii în general, abia apoi vom recupera semantica aia veche deja, aproape conspirativă azi, a loialității.

Știi care-i baiu' cu iobagii ăștia de lux, cu patriotismul lor de coafor? Că nimic nu e dublat de vreo responsabilitate publică

SABIN GHERMAN este contributor al *Newsweek România*

SUBMINARE

Falimentele de aur, argint și metale rare

Companiile de stat aflate în insolvență vor îmbogăți firme private care le vor cumpăra licențele.

REZIDUURI
Mina de la Roșia Poieni a generat un lac care a îngropat un sat

LA ÎNCEPUTUL ACESTUI AN, *NEWSWEEK ROMÂNIA* scria că săraca noastră țară bogată stă pe resurse naturale evaluate la peste 750 de miliarde de euro. Unele sunt regenerabile, altele se îndreaptă rapid spre epuizare. Iar datele referitoare la cantitățile reale de resurse sunt considerate secrete de stat.

Secretomania excesivă, furtul și vânzarea arhivelor cu informații sensibile, dar mai ales influențele meschine ale grupurilor de interese au dat naștere unor legende legate de cantitatea și valoarea reală a resurselor.

Newsweek România a strâns informațiile făcute publice de autorități pentru a realiza o imagine de ansamblu asupra resurselor naturale ale țării.

În subsolurile României se află o cantitate estimată la 760 de tone de aur și 12.000 de tone de argint, cu o valoare de 41,14 miliarde de euro, resurse care ar putea fi exploatate în decursul a 25 de ani.

În ultimii 15 ani însă, nu s-a scos niciun gram de aur din pământ, dar companiile private, majoritatea susținute politic și implicate în scandaluri de corupție, își văd interesul în funcție de cotațiile bursiere.

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

Zăcămintele de cupru ating o cantitate de aproximativ două miliarde de tone și ar putea valora minimum 42 de miliarde de euro. Valoarea acestora ar putea crește în funcție de concentrația de substanțe aflată în fiecare tonă de minereu.

Dar, dincolo de toate aceste cifre impresionante, realitatea este mult mai prozaică: mare parte din resurse sunt blocate în litigii cu companii private sau în insolvențe ale unor companii de stat care au înghețat în timp. Modificări foarte recente ale Legii minelor ar putea debloca sistemul, dar nu este deloc sigur că statul român ar beneficia cu adevărat de pe urma resurselor sale dacă licențele de exploatare ar putea fi transferate mai ușor.

Mai mult, dezbaterile modificărilor legislative, în ciuda trecerii acestora prin Parlament, au fost ca și inexistente. Și nici omul care a căpătat brusc cea mai mare influență în transferul licențelor, șeful ANRM, nu este foarte darnic cu explicațiile.

Știm, însă, care sunt companiile care vor fi vânate pentru averea lor după aceste modificări legislative. N

Foto INQUAM PHOTOS / MELINDA NAGY

Legea minelor subminează licențele de exploatare

Fără mari dezbateri și respinsă de Guvern, noua lege a minelor a trecut de Parlament.

O LEGE AFLATĂ ACUM PE MASA președintelui Iohannis la promulgare transferă semnătura de pe zăcăminte de resurse minerale cu potențial de miliarde de euro de la Guvernul României la șeful Agenției Naționale pentru Resurse Minerale.

Legea aflată acum la Cotroceni modifică Legii minelor aflată în vigoare astfel încât licențele de concesiune de resurse din subsol nu vor mai acordate în urma unui proces laborios de către Guvernul României, prin Hotărâre de Guvern, ci vor fi acordate de președintele Agenției Naționale de Resurse Minerale.

126 de licențe auro-argintifere și de metale rare

ANRM a confirmat pentru *Newsweek România* că unul din cele mai importante efecte ale modificării Legii minelor este transferul de reponsabilitate de la Guvern la o agenție, dar a încercat să minimalizeze schimbarea legislativă:

„Aceste prevederi legale au în vedere un număr limitat de asemenea licențe, respectiv licențele de exploatare pentru materiale de construcție, încheiate în perioada 1999-2019 și care încă nu au fost aprobate prin Hotărâre a Guvernului, în vederea intrării în vigoare.

Dintre aceste 456 de licențe, un număr de 330 de licențe au ca obiect exploatarea de resurse minerale utilizabile în construcții (roci metamorfice, roci eruptive și roci sedimentare de importanță locală)".

Ce nu a spus ANRM, însă, este că restul de 126 de licențe sunt pentru exploatări auro-argintifere și de metale rare. Adică resurse extrem de prețioase ale țării.

Miza: licențele companiilor în insolvență

Mai mult, prin modificarea legislativă pomenită anterior, licențele de concesiune aflate în posesia companiilor de stat (ca, de exemplu, Minvest Deva și

NAȘI
Modificările la Legea minelor au fost propuse de deputatul PNL Florin Roman (stânga) și supervizate de Nicolae Turdean, șeful ANRM

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN; PRESSROOM.RFERL.ORG

Remin Baia Mare) vor fi vândute de lichidatori. La ce preț, dar mai ales către cine, în contextul în care statul român este titularul de drept al bogățiilor din subsolul concesionat?

Actualul președinte al Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, Nicolae Turdean, a încercat iarăși să bagatelizeze chestiunea. „Acum pot fi transferate de la companiile aflate în insolvență. Nu le vinde ANRM, le vinde lichidatorul. Sunt companii vechi, cum sunt Remin Baia Mare sau Minvest. Transferul nu se va face gratuit. Cum să se facă gratuit? Doamne, ferește, doar nu e cadou...", a spus Turdean pentru *Newsweek România*.

ANRM a completat, printr-un comunicat: „Soluțiile legislative privitoare la transferul licențelor de concesiune neintrate în vigoare au avut în vedere necesitatea clarificării și adaptării prevederilor legislative la situația economică rezultată în cei 17 ani de aplicare a legii, determinată în special și de adoptarea unor noi soluții legale în domeniul insolvenței. Legea minelor nr. 85/2003 fiind anterioară prevederilor legale privind insolvența, astfel cum au fost adoptate prin Legea nr. 85/2014 privind procedurile de insolvență nu oferea căile legale de rezolvare a situațiilor de transfer al licențelor deținute de titularii intrați în insolvență".

Senatul nu a dezbătut modificările la Legea minelor, care au trecut tacit de prima cameră, iar deputații au dat avize negative în comisii

80% din redevențe merg la oraș și județ

Modificarea Legii minelor a fost inițiată, în mai 2017, de deputatul liberal Florin Roman.

Conform proiectului depus de Florin Roman, dar susținut și de alți 19 deputați liberali, redevența urma să se împartă astfel: 25% la bugetele primăriilor locale pe raza cărora era constituită exploatarea minieră, 55% la bugetul consiliului județean de care aparținea primăria, iar la bugetul de stat se ducea restul de 20%. Modul de împărțire al banilor a fost justificat prin faptul că exploatările miniere afectează direct viața comunităților locale, de la afectarea proprietăților, până la poluarea fonică.

Guvernul a decis să nu susțină adoptarea acestei inițiative.

Inițiativa legislativă promovată de Roman nu a suferit nicio modificare la Senat (prima cameră de legiferare), apoi a fost trimisă la Camera Deputaților (decizională).

Aici, Comisia pentru buget a dat un aviz negativ, la fel și Comisia Juridică.

La aproape doi ani de la emiterea celor două avize negative, proiectul lui Roman a fost înscris subit pe ordinea de zi a Camerei Deputaților pe 1 iulie 2019.

Comisia pentru industrii și servicii, condusă de liberalul Sorin Ioan Bumb, a emis un raport favorabil, dar nu înainte de a modifica inițiativa. Chiar și deputatul Florin Roman a venit cu noi modificări față de forma proiectului adoptat tacit de Senat.

De exemplu, în urma modificărilor s-a stabilit că „redevența minieră obținută prin concesionare, din activități de exploatare a resurselor la suprafață și a apelor minerale naturale carbogazoase sau necarbogazoase" se împarte astfel: 35% la bugetul local al județului pe teritoriul căruia există activitatea de exploatare; 45% la bugetul local al comunei, al orașului sau al municipiului, după caz, pe teritoriul căreia/căruia există activitate de exploatare; 20% la bugetul de stat.

Aurul și argintul de la Remin Baia Mare: 12 miliarde euro

Insolvența Remin Baia Mare ascunde o avere uriașă, abandonată de statul român.

COMPANIA NAȚIONALĂ A METALELOR Prețioase și Neferoase Remin Baia Mare a fost lăsată de izbeliște de statul român și a acumulat datorii de aproximativ 120 milioane euro. Cele mai importante bunuri ale companiei de stat sunt cele 16 licențe de concesiune a activităților miniere de exploatare - valorificare a minereurilor polimetalice, aurifere, cuprifere și de fier-mangan.

Licențele ar putea fi vândute la prețuri derizorii dacă președintele României, Klaus Iohannis, va promulga modificările aduse Legii minelor. Cât valorează bogățiile din subsolul concesionat companiei Remin nu se poate ști cu exactitate. Dar un calcul estimativ arată că doar valoarea aurului și argintului s-ar ridica la 13 miliarde euro.

Șefii AAAS aproape au ruinat Remin

Compania Remin Baia Mare este considerată o companie strategică a statului român, deoarece deține unele dintre cele mai valoroase zăcăminte de metale rare din țară. În prezent, este deținută de Ministerul Economiei, în timp ce creditorul principal este Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS).

În perioada 1984-2000, în producția minieră a României compania REMIN avea o pondere 83% la producția de plumb, 86% la zinc, 27% la cupru, 53% la aur și 54% la argint, arată datele oficiale.

Dar, din 2007, compania și-a sistat activitatea și a intrat în insolvență pentru că statul român nu a mai vrut să investească în industria minieră. Rea voință sau incompetență guvernamentală? Chiar dacă au trecut 13 ani de atunci, interesele meschine ale politicienilor români nu au dispărut. De exemplu, în anul 2013, în timp ce compania Remin se afla în insolvență, șefii actualei AAAS au vrut să vândă un stoc de 506.542 de tone de pirită auriferă cu un preț de 9 dolari/tona. Ulterior, la presiunile sindicatelor, a fost vândută cu 105 dolari/tona. Stocul a fost diminuat, în final, cu aproximativ 34.500 tone de pirită auriferă. Întreaga afacere a fost investigată de Direcția Națională Anticorupție, dar fără niciun rezultat oficial.

Remin are 16 licențe

Legea minelor a fost modificată la propunerea deputatului Florin Roman, care a fost asistat în demersul său de Nicolae Turdean, președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale.

Statul este și proprietar al Remin Baia Mare, și cel mai mare creditor, dar nu și cel mai bun administrator. Ba chiar dimpotrivă

Turdean a declarat pentru *Newsweek România* că, dacă modificările aduse Legii minelor intră în vigoare, se pot vinde licențele deținute de mai multe companii miniere de stat, inclusiv cele ale Remin Baia Mare.

Conform unor rapoarte ale AAAS, bazinul minier Baia Mare (situat în partea nord vestică a țării) are zăcăminte de cupru, plumb, zinc, aur, argint, și alte metale rare pe o suprafață de aproximativ 121,9 km pătrați, situate pe raza a trei județe: Maramureș, Satu Mare și Bistrița Năsăud. Pentru toate aceste zăcăminte, compania Remin deține 16 licențe de exploatare și valorificare a minereurilor polimetalice, aurifere, cuprifere și de fier-mangan. În plus, mai există iazuri de decantare și halde de steril care, în conformitate cu prevederile Legii Minelor din România, reprezintă tot rezerve de substanțe minerale care pot fi exploatate și valorificate.

Cum se vând licențele miniere

Secretomania excesivă din jurul licențelor valoroase ale companiei Remin Baia Mare arată cât de mari sunt interesele din jurul afacerii. Secretarul de stat de la Ministerul Economiei și responsabil de industria minieră, Cornel Cătălin Bulf a încercat să arunce totul în derizoriu: „Ce licențe mai are Remin? 16 licențe? Aici mă încercați pe mine? Nu are 16, nu contează câte are. Nu pot să vă spun, că nu e treaba mea. Eu sunt interesat de un singur aspect al problemei: ca statul român să nu mai cheltuiască bani atâta timp cât pot exista mine pe picioarele lor. Pe mine mă interesează un singur segment: planul geologic anual. Plan care nu s-a făcut în ultimii 30 de ani".

Totuși, secretarul de stat Cornel Cătălin Bluf a explicat procedura prin care se vor putea vinde licențele miniere în urma modificărilor aduse la Legea minelor. „În cazul reorganiză-

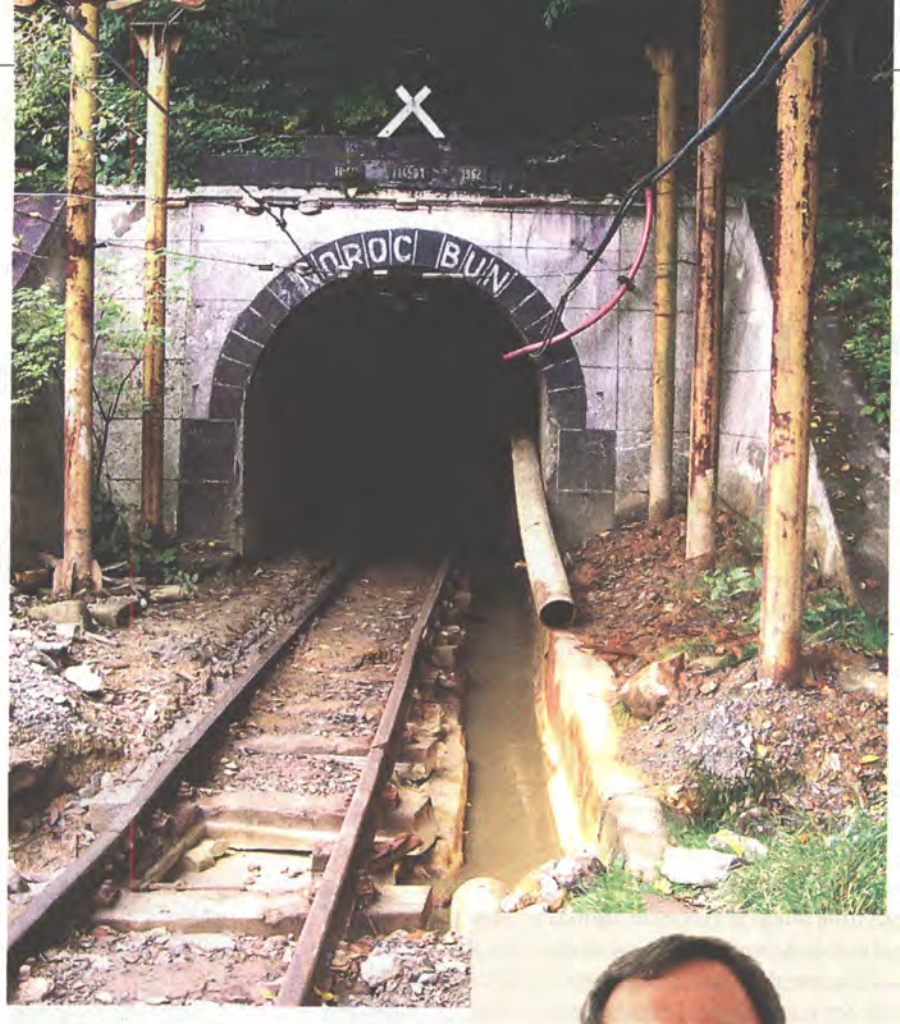

PĂRĂSIRE
Una din gurile de mină ale Remin din Maramureș, în prezent abandonată. Un subiect de care secretarul de stat din Ministerul Economiei Cătălin Bulf nu este foarte interesat

rilor, Adunarea Creditorilor poate decide vânzarea licențelor, dar numai cu acordul ANRM. Transferul de licență nu e ca și cum ai vinde o mașină. Nu poți să te duci la licitație cu ea să vină oricine să o cumpere. Cel care vrea să cumpere trebuie să semneze un contract cu ANRM prin care să se verifice capacitatea tehnică și financiară a cumpărătorului. Dacă se consideră că nu are capacitatea financiară, atunci ANRM se opune vânzării. Licitațiile vor fi publice. Nu mă întrebați pe mine cum se calculează valoarea unei licențe. Sunt date confidențiale", a spus tranșant secretarul de stat Bluf.

70 milioane tone, rezerva geologică

Conform unor surse din cadrul Ministerului Economiei, 10 din 16 licențe ale companiei Remin Baia Mare au expirat, dar nimeni nu a mișcat un deget pentru a demara procedura de reînnoire a acestora pe o perioadă de cinci ani, așa cum prevede Legea minelor. Restul de șase licențe urmează să expire până în anul 2022. Printre acestea se află și licențele auro-argintifere pentru perimetrele de la Baia Sprie, Șuior și Tuțu. Conform informațiilor publice din „Documentul de Poziție" emis de Sindicatul Remin – Econord Baia Mare, rezultă că în evidențele companiei Remin Baia Mare „se regăsesc cca. 70 milioane tone rezervă geologică evidențiată în cadrul perimetrelor miniere".

230 tone de aur și 1.150 tone de argint

Newsweek România a consultat un expert din cadrul Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, care a explicat că, din întreaga cantitate de minereu considerată rezervă geologică, doar două treimi devin rezervă industrială. Ceea ce înseamnă că rezerva industrială se învârte în jurul cantității de 46 de milioane tone de minereu. Din fiecare tonă de minereu se pot extrage în medie 8-10 grame de aur, plus 40-50 de argint.

Dar, pe lângă aceste două substanțe, se mai pot extrage și alte materiale rare. Pentru a estima valoarea aurului și argintului din cele 46 milioane de tone de rezervă industrială, am decis să reducem cantitățile ce ar putea fi extrase la jumătate. Adică 5 grame de aur și 25 de argint din fiecare tonă de minereu. Un calcul sumar arată că în total pot fi extrase aproximativ 230 tone de aur și 1.150 tone de argint.

Prețul aurului pe bursă este de aproximativ 49.000 euro kilogramul, iar prețul argintului este de 627 euro pe kilogram. Calculele arată că, dacă întreaga cantitate de aur și argint ar fi extrasă și vândută pe bursă, ar valora 11,27 miliarde euro, respectiv 721 milioane euro, argintul. În total, 12 miliarde euro. Desigur, întreaga cantitate nu ar putea fi extrasă într-o singură zi, dar ar putea fi exploatată într-o perioadă de aproximativ 20 de ani în funcție de tehnologiile folosite. Însă din suma totală se scad cheltuielile și investițiile în exploatare minieră.

FOTO: 2MNEWS.RO; ECONOMIE.GOV.RO

Roșia Montană poate lăsa statul fără patru miliarde de euro

România poate pierde un arbitraj la Curtea de la Washington pentru blocarea exploatării de aur.

FEBRA AURULUI A CUPRINS România la jumătatea anilor '90. În acea perioadă tulbure, controversatul afacerist Frank Timiș a reușit să obțină transferul licenței pentru zăcământul auro-argintifer de la compania Minvest către Euro Gold Resources, actuala Roșia Montană Gold Corporation.

Câțiva ani mai târziu, în 1999, același Frank Timiș a reușit să obțină alte trei licențe pentru perimetrul aurifer de la Certej, județul Hunedoara, dar doar în asociere cu statul român. În acel an, a fost înființată societatea mixtă Deva Gold, societate la care Minvest deține aproximativ 19%.

Roșia și Certej, blocate

Cazul Timiș arată cel mai bine care este potențialul licențelor auro-argintifere abandonate de statul român. Datele oficiale arată că de la Roșia Montană ar putea fi extrasă o cantitate de 317 tone aur și 1.600 tone de argint. Pe lângă acestea, se mai pot scoate din pământ și alte substanțe valoroase, cum ar fi telurul. Valoarea aurului și argintului se ridică la 16,5 miliarde euro, dacă ar fi vândute la prețul bursei. În acest proiect minier, statul deține 20%, restul acțiunilor fiind deținute de canadienii de la Gabriel Resources. Proiectul a fost blocat în anul 2007, iar ulterior canadienii s-au adresat Curții de Arbitraj de la Washington. Ei cer despăgubiri de peste patru miliarde euro.

La Certej, compania Deva Gold nu a scos un gram de aur în ultimii 20 de ani, deși zăcământul a fost evaluat la 63,5 tone aur și 375 tone de argint. Prețul aurului la bursă este de 49.000 euro kilogramul, iar prețul argintului este de 627 euro. Practic, valoarea zacământului este de 3,7 miliarde euro.

Ce licențe mai deține Minvest?

Compania Minvest deține trei licențe pentru exploatarea minereurilor auro-argintifere la Baia de Arieș, Barza și Bălan. Ultimele două sunt expirate. În plus, mai deține licențe pentru minereuri cuprifere la Altân Tepe, Valea Morii Nouă, Deva, Teliuc și Vețel, pentru minereuri polimetalice la Vorța și Brusturi, dar și pentru minereuri de fier la Ghelar, în județul Hunedoara.

Pe lângă aceste licențe, Minvest mai are dreptul de proprietate și asupra minereurilor de fier și a produselor reziduale miniere de la Băișoara Cacova. O parte dintre aceste licențe sunt expirate. Dar nici oficialii companiei și nici Ministerul Economiei, în calitate de unic acționar, nu au făcut demersuri pentru reînnoirea licențelor expirate.

Unul dintre cele mai mari eșecuri ale României de după '89 este ratarea administrării eficiente a minelor de aur ale țării

Care sunt motivele pentru care statul român vrea să vândă aceste licențe, dar mai ales către cine, rămâne o enigmă.

O altă enigmă este de ce statul român pare să nu știe nici măcar cu aproximație nici ce cantități de aur, argint, cupru, telur și alte substanțe valoroase se află în zăcămintele pentru care Minvest a obținut licențe. N

FOTO: INQUAM PHOTOS / LIVIU FLORIN LBEI; VICKI COUCHMAN

Cum se vinde o licență. Studiu de caz: Minbucovina

Statul a investit într-o companie pe care a lăsat-o să moară. Un privat a înviat-o cu bani puțini.

COMPANIA DE STAT MINBUCOVINA, patronată de Ministerul Economiei, a fost falimentată, iar licențele au fost scoase la vânzare. Unicul acționar, adică Ministerul Economiei, nu a vrut să o salveze de la dispariție, deși exploatările au devenit dintr-o dată rentabile după ce au fost vândute de lichidator la licitație.

O afacere de care nu este străin Nicolae Turdean, actualul președinte al Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, cel care a supravegheat îndeaproape noile modificări ale Legii minelor. Modificări care înlesnesc vânzarea de licențe pentru resurse din subsol deținute de companii aflate în insolvență sau faliment.

Licența și platforma: 7,38 milioane lei

Compania Minbucovina, deținută de AVAS, actuala AAAS și trecută ulterior în subordinea Ministerul Economiei, a primit un ajutor de stat în anul 2005, dar Consiliul Concurenței a uitat să notifice Comisia Europeană. Ajutorul de stat a constat în scutirea de la plata obligațiilor către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale și șomaj a taxelor aferente anului 2005. În total, 1,4 milioane euro.

Între timp, statul a investit în construcția uzinei de prelucrare a cuprului de la Iacobeni nu mai puțin de 5,43 milioane euro. Dar, pentru datoria de 1,4 milioane euro, Consiliul Director al Autorității pentru Administrarea Activelor Statului a decis intrarea societății în procedură de dizolvare și lichidare voluntară. Cele mai importante active ale companiei erau licența de exploatare și valorificare a minereurilor polimetalice, inclusiv cupru, pentru mina Mănăila și platforma Iacobeni. Acolo s-ar afla, la prima vedere, o cantitate de 1,8 milioane tone de minereuri care conțin conțin cupru, argint, aur, zinc și plumb. Însă nu se știe în ce procente, pentru a se calcula valoarea zăcământului.

Statul român nu știe să scoată profit din companiile miniere pe care le deține, ci doar să bage bani în acestea

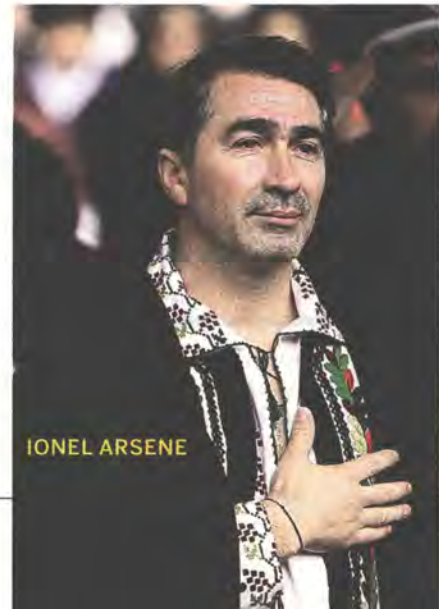

IONEL ARSENE

FOTO: FACEBOOK

Licența și platforma au fost vândute la pachet pentru suma de 7,38 milioane lei firmei Sinarom Mining Grup, controlată de chinezul Ni Jinming. Ulterior, compania a fost preluată de Vast Resources, condusă de Andrew Prelea, fiul fostului consul onorific al Australiei la București, George Prelea.

Vast Resources a mai preluat și mina Băița Plai din Bihor. În Consiliul de Administrație al Băița S.A. a fost și Nicolae Turdean, actualul președinte al Agenției Naționale pentru Resurse Minerale. Tot acolo a fost membru în CA și Ionel Dancă, actualul șef al cancelariei premierului.

Legături cu baronul PSD Arsene

Compania Vast Resources este asociată cu Mavgo Holding din comuna Tașca, județul Neamț, în compania Zagra Mining. Mavgo Holding este patronată oficial de Florin Dumitru Pavel, dar presa locală susține că în spatele acestuia se află Gheorghe Vasie, zis Ginel, cumătrul baronului PSD de Neamț Ionel Arsene. Gheorghe Vasie este investigat pentru aderare la grup infracțional organizat, evaziune și spălare de bani, într-un dosar al DIICOT. Întâmplător sau nu, firma Mavgo Holding a câștigat mai multe licitații organizate de Consiliul județean Neamț pentru modernizarea unor drumuri județene în condițiile în care a fost singurul ofertant. Și firmele controlate de Ginel, Aqua Parc din Roznov și Edil Ștef din Săvinești, sunt judecate pentru evaziune și spălare de bani. Ceea ce nu l-a împiedicat să obțină contracte de zeci de milioane de euro cu CJ Neamț condus de Arsene, dar și cu alte consilii județene conduse de pesediști, precum CJ Bacău sau Galați.

PE URMELE FAKE NEW

O nouă voce pentru conspiraționiști: R3Media

Un cititor al R3Media.ro poate considera că trăiește într-o veritabilă dictatură COVID, în care autoritățile îi încalcă sistematic credința, îl hăituiesc pentru purtarea măștii și îl pândesc după colț să-l vaccineze. Ba mai mult, judecând după unele opinii publicate pe acest site, „intubarea este condamnare la moarte", copiii sunt ținuți la școală „în cuști de plexiglas" și „o să fie ca pe vremea lui Ceaușescu".

LA ÎNCEPUTUL LUNII SEPTEMBRIE, ÎN PEISAJUL MEDIA românesc a mai apărut o publicație online: R3Media.ro. Redactorul-șef și publisher-ul său, Mihai Șomănescu, este cunoscut public pentru coordonarea unui alt proiect, ActiveNews, site asociat periodic cu distribuirea de dezinformări.

Șomănescu a condus ActiveNews din 2013, de la înființarea site-ului, până în toamna acestui an. Nu a dorit să vorbească despre motivele plecării de la ActiveNews (condus acum de Victor Roncea), iar, într-un interviu din 2017, pentru *Vice*, a susținut că „suntem pe listă (pentru fake news – n.r.) pentru că unora nu le place adevărul și, dacă nu pot să-l combată, atunci te denigrează" și că „ActiveNews este singurul site serios care prezintă un punct de vedere românesc asupra problemelor curente".

Capsali, șeful Neamunit, avocatul Chitic

Am aflat despre apariția R3Media din monitorizarea conturilor de social media ale personajelor care au susținut în 2018 (eșuatul) referendum pentru redefinirea familiei în Constituție. Astfel, unul din fanii R3Media pe Facebook este Iulian Capsali, fost șef al ziarului *România liberă*, rusofil și adept al teoriilor conspirației despre pandemia COVID-19. Acesta nu doar distribuie pe pagina sa textele R3Media, dar este și publicat pe site. Citâm dintr-un text al lui Capsali, intitulat „Apel către medici", din 23 octombrie: „Intubarea este o condamnare la moarte! De ce o mai folosiți, doar pentru că ați cumpărat aparatele?! Dați-le foc, aruncați-le, nu mai omorâți oamenii cu ele! (...) Voi nu slujiți unei ideologii, așa cum a fost transformată această boală de OMS! Între Dumnezeu și Mamona, nu-l alegeți pe cel din urmă!".

Nici Mihai Gheorghiu, fostul președinte al Comitetului de Inițiativă al Coaliției pentru Familie, nu lipsește de pe R3Media. Într-un text despre alegerile locale, acesta îndeamnă la „boicotul electoral creștin", vorbind despre „medicina militarizată", „prigonirea preoților", votarea în Parlament a „legilor coloniei penitenciare", „dictatul începerii școlii cu obligativitatea purtării măștilor".

Pe pagina de Facebook a R3Media, în 20 septembrie, este publicat un video de 12 minute al lui Dan Chitic, avocat puternic promovat de Sputnik, organul de propagandă al Moscovei, zugrăvit de aceștia drept „cel mai activ vector național-suveranist", „cunoscutul avocat" care îi face „criminali" pe membrii Guvernului Orban, spunând că el susține „măsuri inteligente, nu bazate pe indicații dubioase internaționale". În această filmare, Chitic vorbește despre libertate și despre faptul că „le-am dat (autorităților – n.r.) pământul, apa, fabricile, demnitatea", la un protest anti-măști obligatorii în școli.

În 12 octombrie, R3Media scrie: „Lumea creștină, revoltată după interzicerea pelerinajelor: Miercuri, toată lumea la Iași, pe 27 octombrie, la București! Este dictatorial ce se întâmplă, urmează închiderea bisericilor". Din text, semnat chiar de Mihai Șomănescu, aflăm că acuzația de dictatură adusă Guvernului vine din partea lui Aureliu Surulescu, șeful Neamunit, o organizație naționalistă creștină. Bisericile nu au fost închise, la pelerinajele de Sf. Parascheva și Sf. Dimitrie având voie să participe credincioșii din Iași, respectiv din București.

Vocea lui Aureliu Surulescu o regăsim în mai multe rânduri pe R3Media. Într-o știre din 1 noiembrie, este citat cu o declarație în care susține: „N-o să ne închidă în case, dar o să închidă cinematografele, teatrele, restaurantele, o să fie ca pe vremea lui Ceaușescu, o să ieși din casă, dar n-ai unde să te duci, te plimbi în jurul blocului. La vecin n-ai voie, că celălalt te va turna (...) E un pas către totalitarism, e un pas spre dictatură".

DE

FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

„PE URMELE FAKE NEWS" este o campanie despre propaganda prorusă și antioccidentală din România. Cum funcționează, cine și de ce o răspândește, cum poate fi demontată și prevenită. Un proiect realizat de echipa *Newsweek România* și susținut de Asociația Inițiativa Jurnaliștilor de Investigație (AIJI).

FOTO: FACEBOOK

Dan Puric, laude pentru R3Media

„Dan Puric: E o datorie morală pentru noi toți să sprijinim site-ul R3Media, pentru șansa pe care ne-o oferă într-o lume în care manipularea publică a devenit doctrină de stat" este titlul unui alt text semnat de Mihai Șomănescu, publicat în 26 octombrie.

În acest text, actorul Dan Puric, filorus și naționalist, îi îndeamnă pe cititori să doneze pentru R3Media pentru a fi „informați cinstit" și pentru că site-ul încearcă „să regenereze în acest popor substanța izbăvitoare a sufletului creștin". R3Media își propusese să strângă 17.500 de lei din donații, pentru susținerea site-ului și plata salariilor. Cititorii sunt îndemnați, între altele, să cumpere cărți de la editura Contra Mundum, „cartea care ne scoate din gândul lumii". Mihai Șomănescu nu a dorit să explice care este legătura sa cu această editură.

R3Media publică, pe site, și fragmente din noua carte a lui Dan Puric, „Omul liber". Redăm fragmente din două știri scrise pe baza afirmațiilor actorului: una din 30 septembrie – „Dan Puric spune că România nu mai este un stat, ci cel mult o regiune, iar acum, cu ocazia pandemiei, cetățenii au cedat și libertatea" – și una din 18 noiembrie, în care este citat un interviu al actorului pentru Cristoiu Blog, în care susține că „din Europa vin valuri de pandemie ideologică, care cer să-ți smulgă Credința și să ți se smulgă Familia.

Astărăstoae: „Vaccinul inactivat (ar putea) să producă efecte secundare importante"

În 23 noiembrie, R3Media publică o opinie a lui Vasile Astărăstoae (medic legist, fost șef al Colegiului Medicilor, care se declară pentru vaccinare „numai cu consimțământ și informare"), intitulat „Vaccinarea anti COVID-19 – între optimism și reticență". În acest text susține, între altele, și că „firmele producătoare nu au experiență și expertiză în domeniu", „vaccinul inactivat (ar putea) să producă efecte secundare importante", „firmele au încheiat acorduri de imunitate cu guvernele statelor cărora le vor livra vaccinul, cu alte cuvinte, firmele nu vor fi responsabile de eficiența și efectele secundare ale vaccinului".

O știre, scrisă pe baza unei declarații a medicului Astărăstoae, la Marius Tucă Show, din 7 noiembrie, bagatelizează restricțiile, reținând că „nu am găsit studiul lui Raed Arafat care recomandă să nu se circule noaptea pentru că virușii sunt mai agresivi".

Nu lipsesc de pe site nici vocile medicilor Răzvan Constantinescu (gastroenterolog la Sf. Spiridon din Iași) și Monica Pop (oftalmolog, fosta șefă a Spitalului de Urgențe Oftalmologice din București), care s-au remarcat, de la începutul pandemiei, prin bagatelizarea infectării cu coronavirus. Monica Pop este citată cu o declarație la Antena 3, din 21 noiembrie, în care spune că nu se va vaccina împotriva COVID-19 pentru că nu are încredere în vaccin.

Medicul ALDE Răzvan Constantinescu este citat într-o știre cu o postare de pe Facebook intitulată „Pușcăria de copii", care face refe-

rire la măsurile luate pentru începerea anului școlar (15 septembrie), dar și cu o altă postare în care acesta sugerează că era cât pe ce să fie lovit de o mașină, pentru că a criticat „versiunea oficială a autorităților despre Covid". De altfel, știrea din 28 octombrie are titlul: „Dr. Răzvan Constantinescu, celebru pentru criticile aduse narativei oficiale despre Covid, dă de înțeles că a fost amenințat cu moartea" .

Opinii pe R3Media: Revoluția COVID

Alte opinii publicate pe site-ul R3Media.ro descriu virulent inițiative ale UE (de exemplu, „Pași către construcția europeană a Ministerului Adevărului", Radu Ursan, 23 noiembrie, în care acesta scrie despre o inițiativă privind combaterea populismului astfel: „UE redescoperă spiritul sovietic al rollerismului, adică al rescrierii istoriei naționale"), susțin că masca de protecție devine simbol al „revoluției covid (sic!)" („Masca covid și cocarda revoluționară", Gabriel Popa, ex-ActiveNews, 1 septembrie).

Șeful site-ului, Mihai Șomănescu, scrie, la rândul său, câteva opinii despre școala online – „Să taci când copilul tău este ținut într-o cușcă de plexiglas, cu masca pe față ore-n șir, condiții care fac procesul de învățare complet inutil și profund traumatic, te descalifică din categoria om și te trimite la categoria caricatură. Slugă. Dana Budeanu are 100% dreptate, în acest caz!" (14 septembrie), dar și despre alegerile locale, în care spune că USR PLUS este „de formație totalitară" și că „Biserica nu va mai fi finanțată deloc, dar prin simpla ei existență și a miilor de «popi înapoiați», ea va fi acuzată că «sabotează drumul european al României». Acest discurs îl regăsiți deja la liderii USR PLUS, deci nu e nevoie de prea multă imaginație pentru ce va urma".

Perspectiva R3Media în știri

R3Media.ro este, în cuvintele creatorilor săi, „un site de știri generalist, cu accent pe zona socială, civică, politică și culturală. R3Media nu este un site de breaking news, ci unul care va încerca să ofere o perspectivă completă asupra realității naționale și internaționale, așa cum o vedem noi".

Câteva exemple de știri publicate pe R3Media: *O femeie din Suceava a fost amendată după ce un taximetrist a reclamat-o la 112 că nu poartă mască* (24 noiembrie), *Credincioși de la țară prezenți la biserică pentru pomeni, amendați de polițiști. Petrecerea de halloween (sic!) a fiicei Andreei Esca din centrul Capitalei, nici măcar o auto-sesizare* (2 noiembrie), *EXCLUSIV Ministerul Sănătății spune că România va primi circa 17 milioane de doze de vaccin anticoronavirus produs de AstraZeneca, compania ce a întrerupt recent testările din cauza unor efecte adverse* (29 septembrie) *Ludovic Orban critică din nou Polonia și Ungaria pentru că au blocat bugetul UE din cauza „statului de drept"* (24 noiembrie), *Șeful Qantas: Companiile aeriene vor permite accesul la zborurile internaționale doar pasagerilor vaccinați* (24 noiembrie), *Raed Arafat: Pentru a întrerupe răspândirea virusului trebuie să vaccinezi 70% din populație* (24 noiembrie), *Poliția anchetează medicii care l-au tratat pe părintele Ghelasie Tepeș: i-au administrat medicamente pentru noul virus, deși ieșise NEGATIV la test* (22 noiembrie), *Un medic patolog canadian aruncă în aer teoriile oficiale despre virus: Avem parte de o isterie publică nefondată condusă de politică și mass-media / Măștile și distanțarea sunt total inutile* (21 noiembrie), *Primarul Bucureștiului, Nicușor Dan: Recomand bucureștenilor să poarte mască și în exterior. Primăria Capitalei poate să extindă tipul acesta de măsură* (8 octombrie), *5 motive pentru care nu trebuie să porți mască* (19 septembrie), *Publicistul Iulian Capsali: Închiderea piețelor, în timp ce supermarketurile sunt lăsate deschise, este o crimă în același spirit al globalismului totalitar* (5 noiembrie), *Starețul Schitului Măgureanu a criticat dur măsurile autorităților la Trinitas TV* (27 octombrie), *Noi reguli sanitare. Pacienții suspecți de Covid, tratați ca și cum ar fi infectați, chiar dacă au test NEGATIV* (10 septembrie), *Libertatea religioasă: a fost sau n-a fost încălcată în pandemie? Guvernul zice că reprezentanții cultelor s-ar fi plâns doar de lipsa comunicării. ÎPS Teodosie amenință cu instanța dacă se interzice pelerinajul de Sf. Andrei* (13 noiembrie), *Liderul USR, Dan Barna, nu a vrut să jure pe Biblie că nu va accepta căsătoriile între persoane de același sex* (24 noiembrie).

FOTO: FACEBOOK

Șeful R3Media ne amenință în avans că ne dă în judecată

L-am contactat pe Mihai Șomănescu *(foto)* pentru un punct de vedere legat de conținutul site-ului său și relația cu ActiveNews, site-ul pe care îl conducea anterior.

Acesta nu a dorit să răspundă întrebărilor *Newsweek România*, acuzându-ne că „atacăm nejustificat alte site-uri de profil (concurente)" și amenințându-ne că vom fi dați în judecată. Ba mai mult, a publicat pe site-ul său un text intitulat „Newsweek mi-a trimis pe mail un rechizitoriu. Iată cum le-am răspuns".

Publicăm întrebările trimise de editorul *Newsweek România* și, în integralitate, punctul de vedere transmis de Mihai Șomănescu.

Întrebările *Newsweek România* au fost:

➤ Numele dvs. se leagă de ActiveNews de ani de zile. De ce ați decis să plecați de la ActiveNews și să creați un nou site? Cine sunt cititorii R3Media?

➤ Observ că R3Media promovează o perspectivă asemănătoare cu cea în care ActiveNews tratează știrile. Este R3Media concurență pentru ActiveNews?

➤ Am văzut că îi încurajați pe cititorii dvs. să cumpere cărți de la o editură, Contra Mundum. Dacă doriți să-mi spuneți, este editura dvs.? Sau există o relație financiară între cele două entități – r3media.ro și această editură?

➤ Sunt o serie de articole pe site-ul dvs. din care reiese că nu sunteți de acord cu purtarea măștii ca măsură de siguranță, cu școala online în niciun fel de condiții, promovați personaje precum Dan Puric, Aureliu Surulescu, Monica Pop, publicați puncte de vedere care susțin, între altele, că, „Potrivit actualei prezumții de vinovăție, toți suntem purtători de virus, atîta doar că încă nu am fost testați pozitiv. Pe vremuri, toți eram dușmani ai poporului, numai că nu fusesem încă dovediți cu probe (...)". De aceea, aș vrea să vă întreb care este orientarea politică a site-ului dvs.? Încurajați teorii ale conspirației privind pandemia COVID?

➤ Am observat că aveți și articole șterse de pe site, precum acesta - https://r3media.ro/2020/09/01/masca-covid-si-cocarda-revolutionara. Au fost probleme cu acest text sau ce s-a întâmplat cu el?

➤ În 2014, ați apărut pe o listă a ideologului lui Vladimir Putin, spunând dvs. atunci că „nu sunt prietenul Rusiei (...) sunt unii care sunt obișnuiți să stea în poziția aplecat în fața stăpânului". Îmi puteți spune care este poziția dvs. față de Rusia în prezent și la ce „stăpâni" făceați referire în trecut? Vă întreb pentru că am citit un mesaj publicat la dvs. pe site în care spuneți că „mediul economic este conectat la sistemul globalist și nu există, precum în Statele Unite sau alte țări, companii care să-și asume cauze conservatoare și/sau naționale". Care ar fi aceste cauze conservatoare/naționale pe care ar trebui să și le asume presa, din punctul dvs. de vedere?

Iată și răspunsul publisherului R3Media, Mihai Șomănescu:

„În ceea ce privește întrebările dvs, nu voi formula răspunsuri detaliate, pentru că am impresia că am în față un rechizitoriu, nu o tentativă serioasă de dialog. Din întrebările dvs. rezultă că plec la drum cu prezumția de vinovăție, exact ca în vremurile de tristă amintire de înainte de 1989. Reaua-voință și dorința de a demonstra cu tot dinadinsul că suntem deja vinovați de ceva se văd din felul în care sunt formulate întrebările și din subiectele care vă interesează.

Totuși, o să răspund punctual la trei chestiuni: să citezi o persoană publică într-un anumit context nu este același lucru cu a o «promova». Așa cum am citat declarațiile doctorului Arafat, am citat și declarația doamnei doctor Pop. Domnul Arafat este citat de zeci de ori, doamna Pop doar o dată. Și totuși, în opinia dvs. de profesionist, siteul nostru a promovat-o pe doamna Monica Pop. A doua chestiune: faceți o afirmație falsă când spuneți că în 2014 «ați apărut pe o listă a ideologului lui Vladimir Putin», pentru că realitatea a fost alta. Și anume, un site obscur deținut de către patronul dvs., Marius Bostan (Marius Bostan nu este patronul *Newsweek România* – n.r.), m-a acuzat că aș fi apărut pe o listă, preluând un articol nepreluat de nimeni în Occident, apărut pe un site la fel de obscur din Ucraina, ceea ce este cu totul altceva. Respectivul site era și este finanțat de către o organizație din rețeaua Soroș. Deci, este o mare diferență între ceea ce afirmați dvs despre mine și realitate. Exact ca diferența dintre prezumția de nevinovăție și cea de vinovăție. Ați găsit acele acuzații absurde și neprobate niciodată de-acum 6 ani, dar nu ați nimerit interviul exclusiv realizat cu unul dintre cei mai apreciați publiciști americani, Rod Dreher, care tronează pe prima pagină a siteului nostru, pentru a mă întreba de el. Numiți asta obiectivitate?

A treia chestiune: nu avem niciun articol șters de pe site, ci doar unele linkuri moarte, apărute din cauza unor probleme tehnice ivite la începutul activității noastre, așa cum e și cel găsit de dvs. (Iată linkul corect: https://r3media.ro/masca-covid-si-cocarda-revolutionara/).

Având în vedere notorietatea activității publicației dvs. de atacare nejustificată a imaginii altor site-uri de profil (concurente) prin inserarea de acuzații și/sau calomnii vă atragem atenția că dacă și când veți proceda astfel și cu R3Media vă vom acționa imediat în judecată. În cadrul unui eventual articol care menționează R3Media, aveți obligația să publicați integral și vizibil replica mea de mai sus, în caz contrar, vă asigur că vom merge imediat în instanță, atât împotriva autorului, cât și a publicației. Prezenta constituie notificare prealabilă acționării dvs. în judecată".

2020-2024

ACELEAȘI PLANURI. PE

Programele de guvernare ale PNL și USR PLUS sunt relativ asemănătoare, iar cele două partide nu se contrazic în ceea ce privește viziunea despre România. Există proiecte complementare, pe care doar una din cele două părți le susține, și diferențe privind valoarea unor investiții.

ÎN ESENȚĂ, CELE DOUĂ PARTIDE politice au aceleași obiective: informatizarea ANAF, investiții masive în infrastructură sau desființarea Secției de Investigare a Infracțiunilor din Justiție (SIIJ). Revenirea la alegerea primarilor în două tururi este un obiectiv comun al PNL și USR-PLUS.

Ambele partide își propun o reformă constituțională. Viziunea privind această reformă este diferită, dar nu există puncte de vedere diametral opuse.

Ce diferă în cele două programe de guvernare este limbajul, mai direct la formațiunea lui Barna și Cioloș, mai rezervat și mai tehnic la cea condusă de Ludovic Orban. De exemplu, USR PLUS insistă pe cuvântul „depolitizare", în timp ce PNL folosește termenul de „profesionalizare a managementului".

În consecință, o privire peste programele de guvernare arată că cele două formațiuni își pot armoniza obiectivele, în cazul în care vor dori să coopereze după 2021.

Una din foarte puținele chestiuni care le-ar putea separa: propunerea „zero taxe pe salariul minim" – care apare, într-o formă diferită, și la PSD – care nu este îmbrățișată de liberali.

Newsweek România vă prezintă principalele asemănări și diferențe dintre programele PNL (340 de pagini) și USR PLUS (441 de pagini).

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

USR PLUS evită prognozele economice

O comparație între intențiile liberalilor și cele ale USR PLUS este îngreunată de faptul că partidul condus de Dan Barna și Dacian Cioloș evită să facă predicții privind creșterea economică.

FOTO: ADMINISTRAȚIA PREZIDENȚIALĂ

Pur și simplu nu are nicio referire, spre deosebire de PNL și PSD. La ce se angajează liberalii: de la un recul de 4,2% în 2020 România ar trece la un avans de 4,9% în 2021.

„Programul de guvernare al Partidului Național Liberal va susține o creștere economică cu un ritm mediu anual de 5,6% în perioada 2021-2024, cu o dinamică în accelerare peste 6,0% la finalul intervalului de prognoză, perioadă în care se va realiza o absorbție consistentă a fondurilor europene.

În primul an al guvernării liberale s-a luat în considerare continuarea măsurilor de sprijin pentru mediul de afaceri, piața muncii, creșterea încrederii populației, precum și intervențiile în domeniul medical, care să atenueze prelungirea efectelor pandemiei COVID-19. Dacă anul 2021 este marcat practic de recuperarea

4 ANI FĂRĂ ALEGERI
Guvernul va avea primul mandat fără alegeri, de la intrarea României în UE. Iohannis va fi garantul colaborării dintre Orban și Barna.

contracției economice cauzată de măsurile de lockdown aplicate la începutul pandemiei pentru asigurarea sănătății populației, fiind favorizat și de un efect de bază, începând cu anul următor, România va cunoaște o revigorare autentică, urmând o creștere susținută pe termen mediu", scrie în proiectul formațiunii conduse de Ludovic Orban.

Și în ceea ce privește evoluția șomajului, la USR PLUS lipsesc estimările. În schimb, PNL intenționează să coboare rata șomajului la 2,8% până în 2024. „Aceasta înseamnă o creștere a ratei de activitate, în special în rândul tinerilor, femeilor, dar și al persoanelor vârstnice", se spune în programul PNL. Cuvântul „șomaj" apare de 7 ori în programul lor.

USR PLUS nu oferă procente, dar propune programe de reducere a șomajului, mai ales în rândul tinerilor. „Din păcate, nevoile reale ale tinerilor au fost neglijate, ignorate sau prost înțelese de către autorități și acest lucru se vede în studiile legate de abandonul școlar, analfabetismul funcțional, rata șomajului între tineri, procentul scăzut al tinerilor implicați în comunitate sau acțiuni de voluntariat sau care pornesc afaceri, respectiv numărul tinerilor care trăiesc în sărăcie sau excluziune socială", scrie în programul USR-PLUS.

Harta-i plină de autostrăzi

PNL promite că va finaliza 660 de kilometri de autostradă până în 2024 și promite că va demara A8, care face legătura între Târgu Mureș și Iași. Relativ nou este angajamentul liberalilor de a finaliza 320 de kilometri din autostrada A7, Ploiești-Buzău-Focșani-Bacău-Pașcani, care va costa 6,09 miliarde de lei.

USR PLUS evită să spună câți kilometri de autostradă ar face dacă ar deține guvernarea. „Multă vorbărie, carioci colorate și hărți utopice— asta a livrat clasa politică veche. Sub politicieni, aceiași birocrați protejați politic, veșnic în funcție, indiferent de guvernare, care nu răspund niciodată pentru ratările tuturor proiectelor", se arată în programul partidului. Angajamentele ceva mai concrete sunt: „Moldova a fost lăsată în urmă și infrastructura de acolo e prioritate absolută pentru noi" sau „trebuie legată Transilvania de Muntenia și finalizat coridorul european Nădlac–Constanța prin proiectele A1 Sibiu–Pitești și A0 Autostrada de Centură a Bucureștiului".

Metrou și aeroport, să fie

Ambele formațiuni punctează intenția de a finaliza linia de metrou spre Pantelimon și modernizarea aeroportului Otopeni. „Construirea noului terminal al Aeroportului Otopeni și refacerea pistelor, și construirea noilor căi de rulare și a platformei de parcare aeronave", este obiectivul USR-PLUS. "Implementarea Programului strategic de dezvoltare al Aeroportului Internațional Henri Coandă București în valoare de 4,77 miliarde de lei", anunță, sec, PNL.

Reforma ANAF

Liberalii detaliază cu multă atenție reforma Fiscului: modernizarea soluției de arhivare electronică a Ministerului de Finanțe, obținerea de servicii electronice extinse prin portalul ANAF sau „proiect pentru asigurarea serviciilor fiscale eficiente pentru administrație și cetățeni".

Ce promite USR PLUS: „Construcția unui nou site care să fie util și să permită găsirea informațiilor relevante contribuabililor și care să integreze instrumente de comunicare digitală între contribuabili și ANAF" sau

„Înființarea unei baze de date în care să fie disponibile rapoartele de inspecție fiscală împreună cu soluțiile date în urma contestațiilor depuse precum și cu soluțiile instanțelor de judecată".

Păduri protejate, țara fără gunoaie

La capitolul Mediu, PNL anunță „împăduriri masive – plantarea a 220 milioane puieți forestieri în perioada 2021-2024 – echivalentul a aproximativ 50.000 ha". În plus, liberalii vor reducerea cu cel puțin 75% a deșeurilor care ajung în gropile de gunoi, din totalul deșeurilor generate, până în anul 2025.

USR PLUS își propune implementarea unui „sistem garanție-returnare (DRS—deposit refund system) - o modalitate prin care diferitele părți angrenate în lanțul producător-consuma- tor-reciclator organizează un sistem de returnare voluntară a ambalajelor, de unică folosință sau reutilizabile, prin folosirea unui stimulent financiar (garanție)".

În domeniul pădurilor, obiectivele USR PLUS sunt: creșterea treptată a capacității de împădurire prin atragerea de fonduri europene, fonduri private și alocări bugetare, atingerea unui ritm de împădurire anual care să facă posibilă acoperirea cu păduri a aproximativ 40% din suprafața terestră a României, până în 2050, și înființarea unei Direcții de Investigare a Infracțiunilor de Mediu, instituție autonomă, organizată pe modelul DNA și DIICOT.

Bani pentru spitale

Și PNL, și USR-PLUS promit finalizarea spitalelor regionale, proiect blocat de PSD, în regimul Dragnea.

„Programul nostru de guvernare prevede construirea, reabilitarea și dotarea a:

- 1.450 de centre medicale în mediul rural, din 2.000 necesare la nivel național, cu o valoare de 9,5 miliarde de Lei;
- 25 spitale județene, cu o valoare de 2 miliarde Lei – reabilitare;
- 110 spitale orășenești, cu o valoare de 4 miliarde Lei – reabilitare;
- 10 spitale, inclusiv maternități, cu o valoare de 4 miliarde de Lei – construire", anunță PNL.

Liberalii sunt decișisă dea 6% din PIB către Sănătate.

USR PLUS se angajează la:

- Finalizarea celor trei spitale regionale (Cluj, Iași, Craiova) a căror pregătire alături de Banca Europeană de Investiții a fost demarată în 2016.
- Pregătirea construcției de spitale regionale în București, Brașov și alte centre universitare.
- Asigurarea standardelor minime în toate spitalele României prin inventarierea urgentă a unităților medicale care funcționează în condiții insalubre sau care pun în pericol siguranța cetățenilor și demararea procedurilor de achiziții pentru renovarea lor".

În acest scop, formațiunea condusă de Dan Barna și Dacian Cioloș promite investirea unui miliard de euro în următorii patru ani.

Atac la monopolul CNAS

Ce este diferit în programul USR PLUS față de cel al PNL este propunerea privind „încurajarea concurenței în sistemul de sănătate astfel încât toți românii să aibă dreptul de a alege în ceea ce privește serviciile și asigurările de sănătate și să beneficieze de sprijinul financiar al statului prin care să poată face efectiv această alegere". USR PLUS nu cere însă desființarea CNAS, ci doar promite că va depolitiza conducerea acestei instituții. În programul PNL există un angajament pentru „Dezvoltarea asigurărilor complementare și suplimentare de sănătate cu creșterea fondurilor private ca sursă alternativă de finanțare". Unde mai diferă cele două programe: PNL are un capitol special dedicat pandemiei, USR-PLUS nu. Cei din urmă au o referire specială la asistența medicală în zona rurală: „Medici de familie în toate comunele și asistenți medicali în toate satele din țară până în 2024, dublarea performanței programelor naționale de prevenție, recompensarea persoanelor care duc un stil de viață sănătos și introducerea educației pentru sănătate în școli".

PNL are, în această privință, o abordare mai vagă: „Extinderea serviciilor medicale de asistență medicală primară și ambulatorie cu o creștere graduală a ponderii medicinei primare în cadrul bugetului Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate (FNUASS) la 10% până în anul 2024".

Exploatarea gazelor din Marea Neagră este o prioritate și pentru PNL, și pentru USR PLUS

O altă lege offshore

Exploatarea gazelor din Marea Neagră este o prioritate și pentru partidul condus de Orban, și pentru formațiunea condusă de Barna și Cioloș. Și unii, și alții, promit să modifice legea offshore, elaborată de regimul Dragnea.

USR PLUS are însă un proiect special (contestat de mediul de afaceri) privind destinația sumelor obținute de stat din exploatarea acestor zăcăminte de gaze: fondurile obținute să fie folosite pentru investiții, prin pilonul II de pensii.

Astfel, această formațiune vrea ca fondurile de pensii administrate privat să investească cel puțin 50% din suma provenită în produse financiare (acțiuni și obligațiuni) emise de companii care investesc în proiecte viabile din energie, cum ar fi centrale în cogenerare, infrastructură energetică, extinderea rețelelor de conducte de gaze naturale, rețele de transport inteligente pentru energia electrică (stații de reîncărcare cu gaze naturale comprimate, electromobilitate), energie regenerabilă și petrochimie (industria îngrășămintelor, a maselor plastice, a PVC-ului etc.) cu respectarea normelor de mediu europene.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

CONDAMNAȚI LA GUVERNARE
În ciuda divergențelor din campania electorală, programele PNL și USR PLUS sunt foarte apropiate ca obiective.

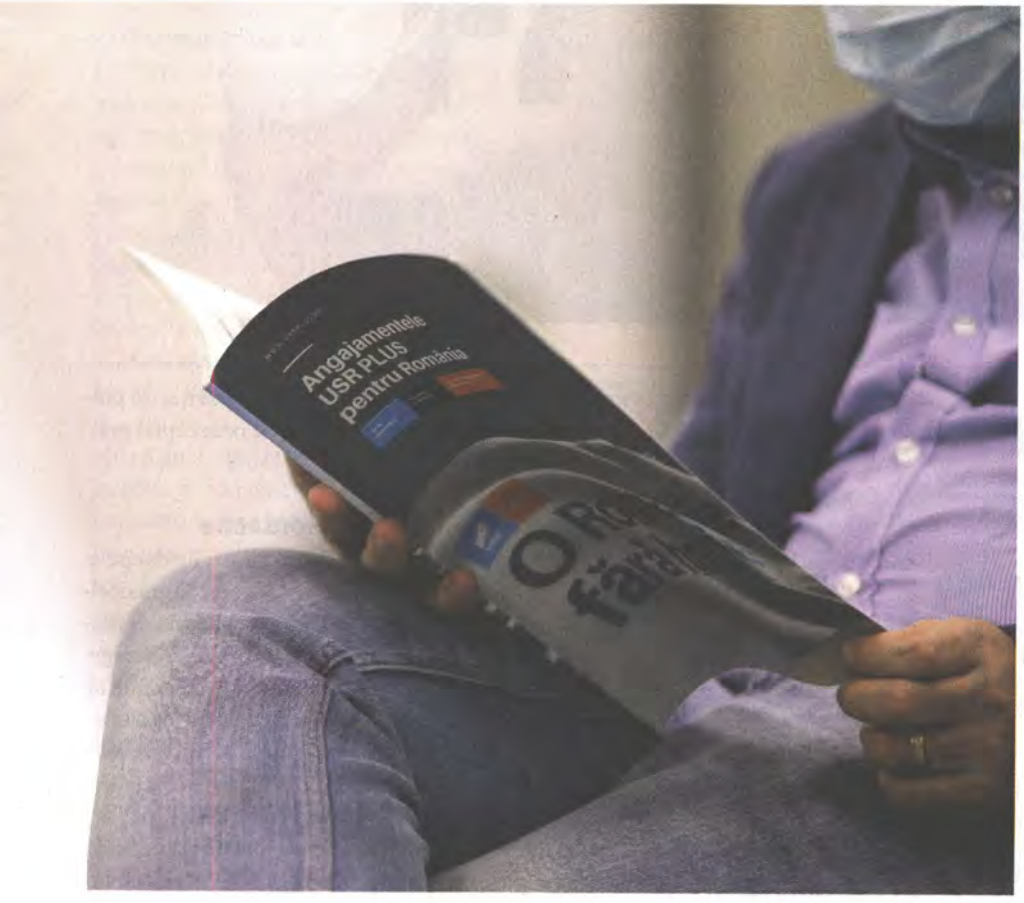

Educația, depolitizată

Cuvântul „depolitizare" apare de zeci de ori în programul USR PLUS. PNL preferă „profesionalizare" și „management". „Profesionalizarea managementului educațional și promovarea unei guvernanțe orientate spre integritate, calitate și echitate implică crearea de programe de formare inițială și continuă pentru managerii din educație, selectarea acestora prin concurs și separarea managementului economic-administrativ al școlilor de cel educațional", afirmă liberalii.

„Depolitizarea învățământului românesc și așezarea copilului în centrul sistemului. Desființarea inspectoratelor școlare și transformarea directorilor de școli în manageri performanți, aleși prin concurs", este angajamentul USR PLUS.

Taxe zero pe salariul minim

USR PLUS continuă să se bată pentru un proiect controversat: zero taxe pe salariul minim. „Zero taxe pe salariul minim înseamnă reducerea impozitării muncii prin scutirea primilor 2.230 de lei din salariu (echivalentul unui salariu minim) și aplicarea taxelor și impozitelor doar pe partea din salariu care depășește salariul minim. Unitățile administrativ-teritoriale care se finanțează din impozitul pe venit vor avea finanțare din TVA în raport cu populația lor", scrie în programul de guvernare al formațiunii.

O propunere asemănătoare apare și în programul formațiunii conduse de Marcel Ciolacu, nu al PNL: „PSD propune impozit pe venit zero la salariul minim, prin creșterea deducerilor personale, plafonul maxim fiind salariul de 6.000 lei. Astfel, 80-85% dintre salariații țării vor fi cuprinși în această măsură și vor avea câștiguri nete semnificativ mai mari! Este vorba în special de cei între salariul minim și pragul salarial de 4.000 lei".

Răfuielile electorale de dinaintea guvernării

Ultimele săptămâni de alegeri parlamentare au fost marcate de o bătălie dură între PNL și USR PLUS.

LIDERII ACESTUI DIN URMĂ PARTID i-au acuzat pe liberali că sunt la fel ca PSD-ul. Inclusiv Nicușor Dan a fost atacat extrem de dur de fanii USR PLS pentru că postează pe Facebook imagini în care apare alături de premierul Ludovic Orban.

Nu este clar cum vor trece cele două partide peste atacurile electorale, dacă vor dori să guverneze împreună. În PNL au apărut deja voci, precum cea a lui Daniel Fenechiu, care susțin că liberalii ar trebui să se alieze doar cu PMP, UDMR și minoritățile.

Deputatul USR Ionuț Moșteanu a anunțat că partidul său îl susține pe Dacian Cioloș pentru poziția de premier, o propunere de neacceptat pentru PNL.

Blat pentru Iordache

La 20 octombrie, Florin Iordache a fost ales, prin votul secret al senatorilor, președinte al Consiliului Legislativ. Tot atunci, senatorul USR George Edward Dircă a devenit președinte al Secției de evidență oficială a legislației și documentare. Imediat după aceste alegeri, între PNL și USR PLUS au apărut acuzațiile de blat cu PSD.

Întrebat dacă Iordache a ajuns președinte și cu voturile USR, Ludovic

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

Primarul USR PLUS Dominic Fritz a refuzat să susțină alegerea unui viceprimar PNL

Orban a răspuns: „Dacă ne uităm la voturile lui Iordache și la voturile candidatului USR la vicepreședintele Consiliului Legislativ asta este concluzia care se poate trage".

A urmat replica lui Cătălin Drulă, vicepreședinte USR: „Dacă vor majoritate cu USR, și nu cred că-și mai permit să-și bată joc de români cu încă un USL, sunt câteva condiții. (...) Trebuie să lucrăm cu un premier care trece testul onestității și loialității (...) Astăzi Ludovic Orban, prin minciunile la adresa USR, a picat grav acest test".

Fritz negociază dur

La Timișoara, primarul Dominic Fritz a refuzat să susțină alegerea unui viceprimar PNL până când partidul nu a garantat USR un post de vicepreședinte al Consiliului Județean. Liberalii, prudenți, nu s-au opus la alegerea candidatului USR, Ruben Lațcău. Acesta a fost votat viceprimar cu voturile consilierilor PNL, USR și PSD.

După alegerea lui Lațcău, un consilier PSD, Radu Toancă, a ironizat cele două partide. „Domul Fritz, n-o să puteți guverna, dacă nu vă împăcați cu PNL. N-o să puteți timp de 4 ani să negociați fiecare vot (...) Vă lansez de pe acum întrebarea, deși știu că e retorică: Ce veți face după 6 decembrie, dacă veți câștiga alegerile pe țară, dacă după 2 luni, cu 82%, n-ați reușit să vă înțelegeți pe Timișoara?", a scris Toancă.

Referendumul „Fără penali"

Trecerea prin Senat a inițiativei USR de modificare a Constituției, prin care s-ar interzice penalilor să ocupe funcții publice, alt prilej de acuzații reciproce de blat. „PSD și PNL mimează preocuparea pentru această inițiativă legislativă, dar de fapt sunt folosite toate tertipurile posibile pentru a nu exista, pentru a nu se ajunge la acest vot fundamental pentru România", a spus Dan Barna.

Liberalii susțin însă că, de fapt, au salvat inițiativa: dacă ea ar fi ajuns în plenul Senatului, unde are nevoie de voturile a două treimi din aleși, PSD ar fi picat-o.

Vlad Voiculescu își cere postul

Nemulțumit că n-a fost instalat viceprimar al Capitalei, Vlad Voiculescu l-a atacat direct și brutal pe liderul PNL Ludovic Orban. El a susținut că guvernul PNL a emis intenționat o ordonanță de urgență prin care amâna constituirea consiliilor locale și, implicit, alegerea viceprimarilor.

În paralel, tot mai mulți fani USR PLUS au continuat să troleze pagina de Facebook a lui Nicușor Dan. Ei i-au reproșat primarului Capitalei că a uitat de angajamentele din campanie și nu-l susține pe Voiculescu.

Combinații provinciale

Departe de ochii presei din București, fie liberalii, fie useriștii au încercat diferite alianțe locale cu consilierii PSD. Cazul cel mai mediatizat a fost la Alba Iulia, unde primarul USR Gabriel Pleșa a negociat cu PSD formarea unei majorități în Consiliul Local.

Pleșa a fost viceprimar PNL în perioada în care Mircea Hava a fost edilul-șef al orașului.

Cum Hava a refuzat să-l desemneze succesor la conducerea primăriei, Pleșa a plecat la USR și a câștigat alegerile cu ajutorul subteran al PSD și chiar al unei grupări liberale. După ce a câștigat, el a inițiat un referendum ad-hoc în care întreba locuitorii orașului dacă vor ca USR să se alieze, în Consiliul Local, cu PSD sau cu PNL. Manevrele lui Pleșa au provocat reacția presei centrale și au creat probleme USR-ului, așa că, până la urmă, el a împărțit puterea cu liberalii, care au primit un post de viceprimar.

Pe de altă parte, la Craiova, unde PNL și USR PLUS puteau avea o majoritate care să blocheze inițiativele primarului PSD Olguța Vasilescu, un consilier liberal a trădat și a ajutat-o pe aceasta să-și aleagă viceprimarii. Consilierul a fost exclus din partid, iar șeful organizației municipale, schimbat.

POLITICE
Campania „Fără penali" a devenit subiect de răfuieli electorale. Numirea lui Vlad Voiculescu ca viceprimar al lui Nicușor Dan a întârziat.

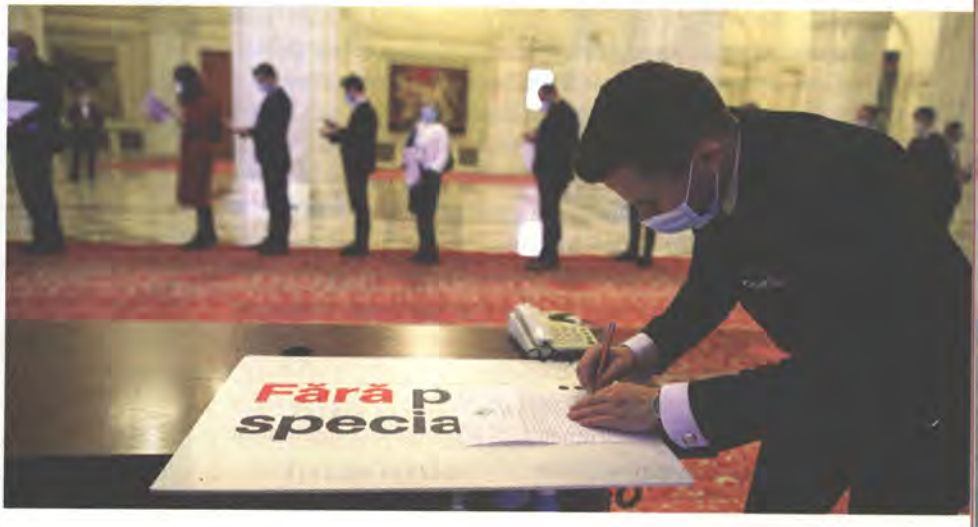

MOȘTENIREA GABRIELEI FIREA

Bani deloc, cetățeni de onoare cu duiumul

„Suntem în faliment nedeclarat", anunța fostul primar al Capitalei, Gabriela Firea, la 7 iunie 2019. Afirmația ei părea o formă de presiune pentru ca guvernul condus de Viorica Dăncilă să dirijeze mai mulți bani către București. Însă, după alegerile locale, s-a aflat că orașul este într-adevăr la limita unui faliment oficial, înecat în datorii. La început de octombrie, în conturile Primăriei mai erau zece milioane de lei.

PRIMĂRIA BUCUREȘTI AVEA DATORII DE TREI MILIARDE DE LEI, plus popriri pe conturi în valoare de 70 de milioane de lei, la data de 29 octombrie, potrivit lui Nicușor Dan, noul primar.

Datoriile erau aproape cât veniturile estimate pentru 2020, de 3,5 miliarde de lei. Doar pentru funcționarea Primăriei este însă nevoie, anual, de un miliard de lei, a susținut Nicușor Dan.

Din aceste datorii, cele mai mari erau cele pentru asigurarea căldurii și apei calde, precum și cele pentru transporturi.

Din subvenția de 935 de milioane de lei, pe tot anul 2020, pentru energia termică, Primăria Municipiului București (PMB) plătise până la 30 septembrie doar 331 de milioane de lei.

Din subvenția de 1,5 miliarde pentru transportul comun, PMB plătise doar 624 milioane de lei – potrivit datelor ministrului de Finanțe, Florin Cîțu.

„Prin OUG 135/2020 au fost alocați bani, un miliard de lei, iar acești bani puteau fi plătiți de Primăria Municipiului București pentru plata unor restanțe. Au fost alocați pentru plata subvențiilor. Plata către subvenție nu s-a făcut. Unde au ajuns acești bani și la cine?", a explicat Florin Cîțu.

În aceste condiții, Nicușor Dan se întreba dacă există bani pentru funcționarea instituției până la finalul lui 2020. Gabriela Firea nu a negat datoriile anunțate de noua administrație.

Avalanșă de procese

În afară de datorii, noul primar a moștenit nu mai puțin de 6.000 de litigii care se judecă în instanță.

„Înseamnă că ceva nu funcționează, dacă oameni și instituții trebuie să meargă în instanță. O să avem o repartizare pe cazuri, pe tipuri de litigii. Am remarcat o uriașă întârziere pe chestiunea proprietății, în linii mari suntem la jumătatea drumului pe dosare-

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro
RĂZVAN CHIRUȚĂ
razvan.chiruta@newsweek.ro

DUPĂ NOI, SENATUL
Gabriela Firea a lăsat dezastru la Primărie și acum vrea în Senat. În 2020, l-a făcut cetățean de onoare pe Constantin Bălăceanu Stolnici, colaborator al Securității

Primăria Capitalei este implicată în 6.000 DE PROCESE. 14 au fost deschise chiar de către Firea, pentru calomnie

le de retrocedare pe care Primăria Capitalei le are în gestiune", a declarat Nicușor Dan.

Cel puțin 14 dintre aceste procese fuseseră însă deschise de fostul primar Gabriela Firea, care cerea despăgubiri morale unor critici din presă sau din politică. Pe de altă parte, aceasta i-a cerut lui Nicușor Dan să renunțe la procesele pe care le-a intentat Primăriei.

23 de companii inutile

În subordinea Primăriei Capitalei se află 23 de companii cu circa 6.400 de angajați. Doar zece dintre acestea au înregistrat profit în 2019, în valoare totală de circa 12 milioane de lei. Celelalte 13 au raportat, în total, o pierdere de peste 53 de milioane de lei.

Nicușor Dan a declarat că va cere Consiliului General al Municipiului București desființarea majorității acestor companii. „Acordul politic la care ne-am angajat vizează desființarea marii majorități a Companiilor Municipale.

E obligatoriu ca Termoenergetica să rămână, pentru că este cea care a preluat atribuțiile RADET și cea care are delegat serviciul de termoficare, există și oameni și contracte în curs care, în optica mea, trebuie să vină... și oamenii și contractele să fie preluate de administrațiile din care aceste companii, de fapt, au plecat", a anunțat Nicușor Dan.

La ora la care acest articol a fost redactat, noua administrație nu desemnase încă viceprimarii și atribuțiile lor.

130 de cetățeni de onoare

130 de persoane și personalități au fost făcute cetățeni de onoare ai Bucureștiului în mandatul Gabrielei Firea. Printre aceștia se numără oameni care merită recunoaștere, dar și foști colaboratori ai Securității, candidați și fani PSD sau doctori care contestă COVID-19.

Ultimul an de mandat al fostului primar al Capitalei, Gabriela Firea, a fost și cel mai prolific în desemnarea de cetățeni de onoare.

Nu mai puțin de 35 de persoane au primit acest titlu în 2020.

Printre aceștia se numără dr. Narcis Copcă, managerul Spitalului Clinic „Sfânta Maria" din București, susținător deschis al PSD, al lui Liviu Dragnea și al Gabrielei Firea. Rapsodul Tudor Gheorghe, susținător de asemenea deschis al PSD și al lui Victor Ponta în campania prezidențială din 2014, dar și un artist cu discurs antieuropean, a fost de asemenea numit cetățean de onoare „pentru contribuția la promovarea valorilor tradiționale și creației artistice românești".

Tot în 2020, Gabriela Firea i-a mai propus pentru titlul de cetățean de onoare pe Constantin Bălăceanu Stolnici, colaborator al Securității, și pe scriitorul Dumitru Radu Popescu, membru al Comitetului Central al PCR.

Rețeta este mereu aceeași: pe lista cu personalități credibile intră și câteva persoane controversate. N

SCHIMBARE PESTE PRUT

Basarabia MAIAre viitor!

Sociologul Doru Petruți, directorul IMAS Chișinău, a făcut pentru *Newsweek România* analiza victoriei Maiei Sandu în alegerile prezidențiale din Republica Moldova.

TITLUL ACESTUI ARTICOL nu este original. Ingeniosul joc de cuvinte îi aparține artistului plastic Dan Perjovschi și a fost cules de pe Facebook. El exprimă, însă, foarte bine ce înseamnă victoria nesperată a Maiei Sandu în alegerile prezidențiale din Republica Moldova.

Înfrângerea rusofilului și antiromânului Igor Dodon îi poate face pe frații noștri de peste Prut să spere că integrarea în Uniunea Europeană poate nu este doar un vis, iar Unirea cu România să aibă loc, fie și doar de facto în interiorul UE.

Desigur, victoria Maiei Sandu nu este suficientă pentru ca R. Moldova să reia în forță parcursul său european. Nou președinte are nevoie de o majoritate parlamentară, care să o ajute să răspundă unor așteptări foarte mari ale electoratului.

Cum a fost posibilă această victorie neașteptată a Maiei Sandu a analizat pentru Newsweek România sociologul Doru Petruți, directorul IMAS Republica Moldova.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

Verdictul urnelor

În turul al doilea al alegerilor prezidențiale, Maia Sandu l-a învins pe Igor Dodon la o diferență de peste 15 procente. Ea a obținut 57,72% (943.006 voturi), în timp ce Igor Dodon a fost votat de doar 42,28% dintre cei care s-au prezentat la urne (690.615 voturi).

Performanța Maiei Sandu este remarcabilă, deoarece ea a reușit practic să-și dubleze numărul de voturi din primul tur. Contribuția principală la victoria Maiei Sandu a avut-o Diaspora europeană, care s-a mobilizat exemplar și a venit la urne în număr record.

Practic, din 262.103 voturi valabil exprimate în Diaspora, 243.605 i-au revenit Maiei Sandu (92,94%), în timp

CONFRUNTAREA dintre Maia Sandu și Igor Dodon a fost dură, având în vedere că fostul președinte avea în spate instituțiile statului.

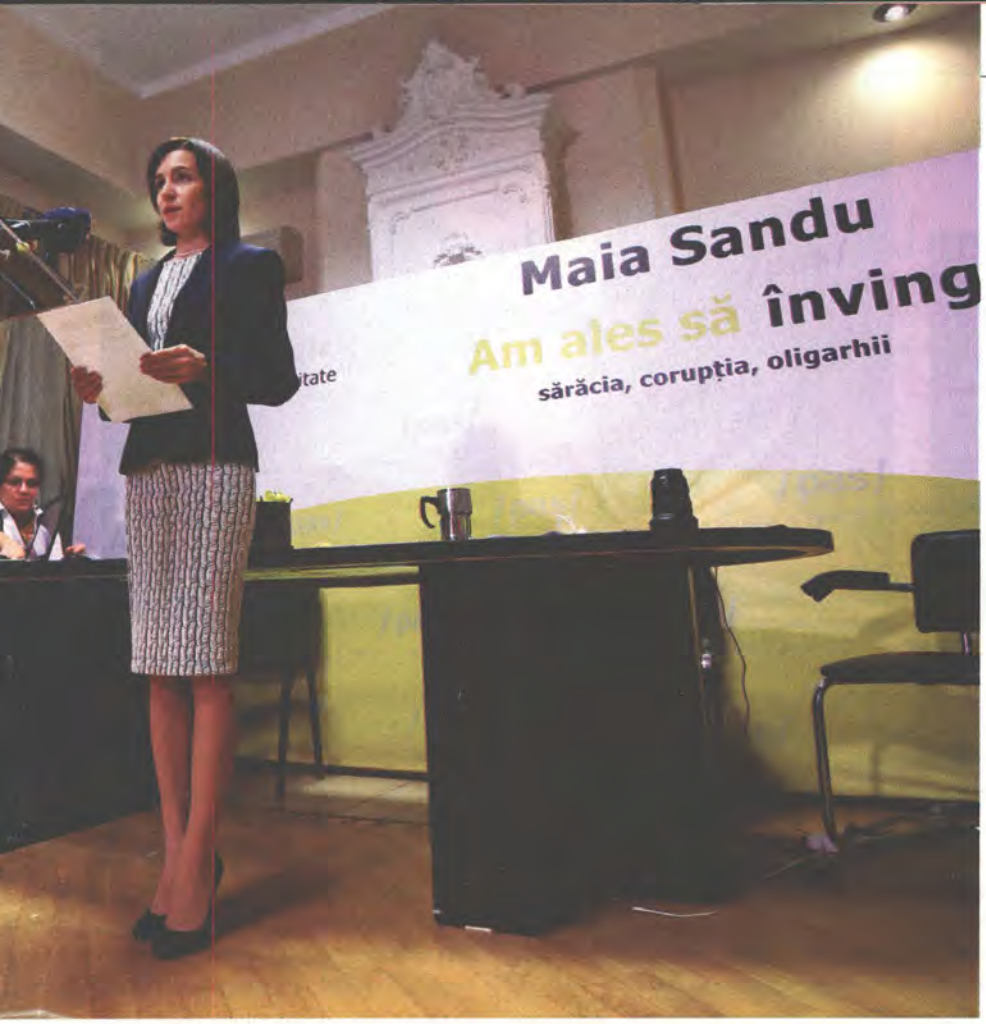

FOTO: INQUAM PHOTOS / ADEL AL-HADDAD

ce cu Dodon au votat doar 18.498 alegători (7,06%).

Sociologul Doru Petruți a catalogat campania electorală drept „foarte curioasă", deoarece niciunul dintre cei doi candidați principali, Igor Dodon și Maia Sandu, nu au reușit să crească dincolo de bazinele lor electorale tradiționale.

S-a întâmplat asta pentru că dezamăgirea electoratului a caracterizat atât electoratul de dreapta, cât și pe cel de stânga. Pandemia, situația economică precară au demobilizat masiv alegătorii.

De altfel, Maia Sandu a luat, în primul tur al alegerilor, mai puține voturi decât acum patru ani, când a pierdut scrutinul prezidențial. Acest lucru a fost tot o manifestare a dezamăgirii, cauzată în principal de încheierea alianței de guvernare cu PSRM, în iunie 2019.

La aceste alegeri, prezența mică la urne din primul tur de scrutin, puțin peste 42%, a fost tot consecința dezamăgirii. Dacă moldovenii nu ar fi ieșit la vot în număr mare în Diaspora (11% din totalul voturilor, un record istoric), alegerile nu ar fi putut fi validate. Nu ar fi fost întrunit pragul de 33%.

Valul declanșat în Diaspora de prezența foarte mare din primul tur a fost factorul principal determinant al victoriei Maiei Sandu

Campania Maiei Sandu a avut accente isterizante anti-Dodon, remarcă Doru Petruți, la care au răspuns foarte bine alegătorii din Diaspora.

De partea cealaltă, Igor Dodon a ales să facă o campanie soft, nu a vrut să supere pe nimeni, nu a vrut să iasă din haina prezidențială, a dat mesaje doar electoratului său tradițional și nu a reușit să mobilizeze alte segmente.

Primul tur: variabila Usatîi

Singurul care a performat în primul tur, reușind să-și lărgească propriul bazin electoral, a fost Renato Usatîi. În câteva săptămâni de campanie electorală, desfășurată în special în mediul online, el și-a triplat procentele, de la 5-6% la 16-17%.

În primul tur de scrutin, Renato Usatîi a luat 227.938 de voturi (16,90%). Dintre acestea, 25.737 de voturi (17,25%) au provenit din Diaspora, Usatîi având priză la cetățenii moldoveni plecați să muncească în UE. O mare parte din electoratul care l-a votat s-a situat în jurul vârstei de 40 de ani.

După primul tur, electoratul lui Renato Usatîi era împărțit astfel: o treime cu Igor Dodon, o treime cu Maia Sandu, o treime dezamăgit, care declara că va sta acasă în turul doi.

Analiza geografică a voturilor lui Renato Usatîi din Republica Moldova a fost un indicator important pentru ce urma să se întâmple în turul al doilea.

În mai multe raioane din nord, Usatîi a obținut peste 20%. În două raioane a luat chiar mai multe voturi decât Igor Dodon. În această parte a țării, disponibilitatea de vot pentru Igor Dodon a fost mai mare, iar fostul președinte a recuperat în turul doi.

În raioanele din centru, unde Maia Sandu are un electorat consistent, Usatîi nu a fost foarte votat. Cu excepția Chișinăului, unde a performat foarte bine, iar în turul doi majoritatea voturilor sale s-au dus la Maia Sandu. La fel s-a întâmplat și cu voturile lui Usatîi din sud.

„În capitală, Maia Sandu l-a bătut pe Igor Dodon cu 60-40%, ceea ce este o performanță remarcabilă, în condițiile în care Chișinăul are un primar socialist, pe Ion Ceban, care se descurcă destul de bine în administrarea orașului", a remarcat Doru Petruți.

După primul tur, Usatîi s-a aflat într-o postură dificilă. Voturile obținute în primul tur nu îi aparțineau și risca

să le piardă rapid, în funcție de ce candidat decidea să sprijine în turul doi. Cum expandarea procentelor sale s-a bazat pe atragerea de voturi pierdute de Maia Sandu, anunțul că Usatîi o sprijină pe aceasta a venit oarecum firesc. Decizia a fost esențială, pentru că i-a permis Maiei Sandu să câștige alegerile și pe teritoriul Republicii Moldova, nu doar în Diaspora, și să capete astfel mai multă legitimitate.

Cu un electorat protestar, antisistem, anti-Dodon în mare parte, aproape taliban, lui Renato Usatîi i-a fost aproape imposibil să dea un semnal pro-Dodon, mai ales după ce l-a fugărit „la propriu" pe acesta în timpul campaniei electorale.

„Marele merit al lui Renato Usatîi a fost, așadar, că nu a permis alegătorilor dezamăgiți de Maia Sandu să absenteze de la urne, ba chiar să o voteze în turul doi, contribuind astfel la victoria sa în alegerile prezidențiale", crede Doru Petruți. Sociologul remarcă faptul că, în doar câteva zile după turul doi, Renato Usatîi a revenit la scorul său de 5-6%. Bula s-a dezumflat rapid, dovadă că 10% din electoratul care l-a votat în primul tur nu i-a aparținut.

După primul tur de scrutin, câteva lucruri deveniseră evidente. În primul rând, prezența mare în țările din Uniunea Europeană putea să lucreze în favoarea Maiei Sandu. Era limpede că, fără a crește prezența din Diaspora, ea nu poate ajunge președinte. Se spera că victoria Maiei Sandu în turul întâi, cu 36,16% la 32,61%, va genera un val de mobilizare.

De asemenea, era clar că, pe teritoriul R. Moldova, Maia Sandu va lua majoritatea voturilor lui Andrei Năstase (Platforma DA), Octavian Țîcu (PUN), Tudor Deliu (PLDM) și Dorin Chortoacă (Blocul „Unirea"). Problema era că, însumate, aceste voturi erau puține: 7,84%.

Nu în ultimul rând, Maia Sandu se baza pe electoratul care a absentat în primul tur de scrutin, dar care, de obicei, vine în turul doi. Preponderent acesta era un electorat anti-Dodon.

Misiunea lui Igor Dodon în turul doi nu era foarte simplă. El trebuia să recupereze circa 10-11 procente electorat de stânga, dintr-un bazin total de circa 20 de procente cât erau puse la bătaie. În realitate, procentul de recuperat avea să fie mai mare, pe fondul mobilizării din Diaspora.

Igor Dodon se baza pe voturile Partidului Shor, care a avut-o candidată pe Violeta Ivanov, cea care a obținut 6,49% în primul tur de scrutin. Electoratul acesteia a fost concentrat în orașul Orhei și în împrejurimi. De asemenea, Dodon spera că va rupe circa 6% din electoratul lui Renato Usatîi.

În turul doi, Renato Usatîi a ajutat-o pe Maia Sandu să câștige alegerile și pe teritoriul Republicii Moldova

Realitatea a demonstrat că Igor Dodon a avut dificultăți majore să își maximizeze bazinul electoral, prin atragerea voturilor de stânga în turul doi de scrutin. De ce? Electoratul de stânga este axat pe beneficii. Problema majoră a lui Igor Dodon a fost că Guvernul Ion Chicu, pe care l-a girat, a fost neperformant și nu a livrat aceste beneficii.

Situația economică s-a deteriorat, iar acest lucru a afectat șansele lui Igor Dodon. Fostul președinte nu l-a schimbat pe Ion Chicu la timp din fruntea guvernului, pentru a da speranță propriului electorat că situația se va îmbunătăți.

Din cauza guvernării lui Chicu, în turul întâi s-a manifestat un consistent vot negativ la adresa lui Igor Dodon. El a pierdut aproximativ 240.000 de voturi față de alegerile din 2016. Desigur, au contribuit și dezvăluirile care au arătat o față coruptă a fostului președinte, în special cele referitoare la banii primiți de la oligarhul Vlad Plahotniuc.

Turul doi: valul din Diaspora

Victoria Maiei Sandu în turul doi, și implicit în alegerile prezidențiale din Republica Moldova, s-a datorat în primul rând valului de emoție creat de prezența mare la vot a Diasporei, din primul tur de scrutin.

SOCIOLOGUL DORU PETRUȚI (stânga) spune că cea mai mare surpriză a primului tur de scrutin a fost procentul obținut de Renato Usatîi (dreapta), un politician ieșit din tipare.

„Deși Maia Sandu a avut o campanie electorală menită a isteriza electoratul împotriva lui Dodon, acest lucru nu s-a întâmplat în interiorul Republicii Moldova, ci în exteriorul ei. Diaspora a reacționat la acest tip de campanie, susținută în special de rețelele sociale", a explicat sociologul Doru Petruți pentru *Newsweek România*, pe baza cercetărilor sociologice efectuate între cele două tururi de scrutin.

„Diaspora a schimbat lucrurile în mod semnificativ", crede directorul IMAS Chișinău.

Astfel, prezența foarte mare la vot din primul tur în Diaspora a reprezentat „emoția de bază", a creat acel val de care Maia Sandu avea nevoie pentru a câștiga alegerile.

Echipa de comunicare a Maiei Sandu a reușit să amplifice efectele acestui val de emoție, apelând la metode de PR negativ, bazat în special pe stimularea fricilor alegătorilor și pe atacarea brutală a adversarului Igor Dodon pe rețele sociale. Prezența echipei de campanie a Maiei Sandu pe Facebook a fost mult mai consistentă decât în cazul lui Igor Dodon, lucru care a reieșit din măsurătorile făcute de IMAS.

În lipsa unei confruntări televizate a celor doi, între cele două tururi, bătălia s-a jucat pe Facebook. De altfel, Maia Sandu a refuzat dezbaterea televizată cu Igor Dodon invocând jignirile pe care acesta le-a adus cetățenilor moldoveni din Diaspora, tocmai pentru a amplifica votul anti-Dodon.

Scopul Maiei Sandu a fost să crească prezența în Diaspora, în turul doi de scrutin. Lucru care s-a și întâmplat, având în vedere că în străinătate au votat 262.739 de persoane, adică aproximativ diferența de voturi cu care Maia Sandu l-a depășit pe Igor Dodon (mai exact 252.391 voturi).

În fața acestui asalt, echipa de campanie a lui Igor Dodon (din care au făcut parte și 9 consultanți ruși apropiați de FSB, principalul serviciu secret al Rusiei) a încercat să recupereze terenul pierdut și să atragă votanți noi spre candidatul socialist, prin mobilizarea bazinului electoral de stânga.

La secțiile de votare organizate în România, cetățenii moldoveni au format cozi la fel ca în marile orașe ale Europei

Au aplicat o serie de rețete încercate și în trecut, dar care nu au mai funcționat de această dată: atacurile dure la adresa Diasporei, pentru a stârni sentimentele naționaliste ale electoratului pro-rus, stimularea fricilor populației, cea mai mare fiind frica de un război în Transnistria (vezi știrile despre manevrele militare ale Armatei Roșii de la Nistru, difuzate cu doar câteva zile înainte de turul doi).

Această strategie nu numai că nu a funcționat, dar a avut un efect contrar, enervând și mai tare alegătorii din Diaspora. Sociologul Doru Petruți explică că stimularea votului anti a fost strategia corectă a Maiei Sandu, deoarece o parte din populația R. Moldova era dezamăgită. Este vorba de cei 25% dintre alegători care, în primul tur de scrutin, au dat un vot vindicativ, pentru Renato Usatîi (Partidul Nostru) și Violeta Ivanov (Partidul Shor).

Atunci când sentimentele negative sunt preponderente la nivelul electoratului, pentru a le transforma în voturi este nevoie să le dai alegătorilor o țintă. Iar echipa Maiei Sandu a știut să isterizeze electoratul împotriva lui Igor Dodon. Toate aceste lucruri au dus la un val masiv de voturi impotrivă.

FOTO: INQUAM PHOTOS / ION MARIAN, GEORGE CĂLIN

ÎNCERCĂRILE BEIJING-ULUI DE A SEMĂNA NELINIȘTE ÎNAINTEA ALEGERILOR PREZIDENȚIALE REPREZINTĂ DOAR O MICĂ PARTE DIN EFORTURILE CHINEI DE A-ȘI EXTINDE INFLUENȚA POLITICĂ ȘI ECONOMICĂ ÎN SUA

NOUL SINDROM CHINA

de DIDI KIRSTEN TATLOW
Ilustrații ALEX FINE

MESAJ TRANSMIS
Experții spun că Beijing-ul lucrează prin sute de comunități din America pentru a promova o viziune pozitivă asupra Chinei în SUA și pentru a stabili conexiuni care să contribuie la implementarea obiectivelor sale politice și economice.

În vară, pe măsură ce campaniile electorale ale lui Trump și Biden s-au intensificat pentru a câștiga cele mai controversate alegeri prezidențiale din ultimele decenii, Laura Daniels, Jessi Young și Erin Brown au fost, de asemenea, ocupați să posteze comentarii critice despre politica și societatea americană pe Twitter și pe alte rețele sociale. Au scris pe Twitter despre abordarea greșită a pandemiei COVID-19. Au postat despre nedreptatea rasială. Și și-au împărtășit opiniile (nu bune) cu privire la scandalurile personale și politice în care a fost implicat președintele Donald Trump.

Cele trei femei păreau să fie la fel ca milioane de alți americani care intră zilnic pe rețelele de socializare pentru a-și exprima nemulțumirea față de starea SUA. Cu toate acestea, au existat anomalii. Mesajele femeilor erau uneori identice cu altele de pe Twitter și Facebook. Abordările lor erau similare și aveau tendința de a face declarații generale despre America și sistemul său democratic, mai degrabă decât să facă referire la evenimente specifice. Limbajul lor era sărăcăcios, bombastic sau amestecând expresii familiare - „Oamenii de culoare nu sunt niciodată sclavi! Ridică capul sus!", scria într-unul dintre tweet-urile șterse ale lui Jessi. Și încă ceva: ocazional, un caracter din limba chineză, rătăcit, se strecura în câte o postare de-a lor.

Această ultimă parte a fost deosebit de ciudată. Dar numai până când realizai că acele femei nu erau de fapt femei, ci mai degrabă boți și troli folosiți într-o campanie sistematică de către grupuri afiliate Chinei, pentru a semăna diviziuni și neliniști în SUA înainte de alegerile din 2020.

O analiză din această vară a mii de astfel de postări de pe Twitter și Facebook, realizată de Centrul Internațional pentru Politici Cibernetice al Institutului australian de Politici de Securitate, le-a descris ca parte a unor „activități neautentice pe mai multe platforme, realizate de actori vorbitori de chineză, în linie cu obiectivul politic al Republicii Populare Chineze de a denigra pozițiile SUA."

Conturile false sunt doar un exemplu din ceea ce pare a fi o activitate intensificată a grupurilor asociate cu China, pe măsură ce Ziua Alegerilor se apropia. În ultimele șase săptămâni de campanie electorală, de exemplu, atât Google, cât și Microsoft au raportat tentative de atacuri cibernetice legate de Beijing, ce au vizat persoane care lucrau cu echipele lui Biden și Trump.

Cu toate acestea, spre deosebire de interferențele rusești din 2016, care au avut ca scop consolidarea șanselor de alegere a lui Trump, cea mai mare parte a activității provenind din China nu a favorizat în mod clar un candidat față de celălalt. În schimb, au părut concepute, după cum a explicat William Evanina, directorul Centrului Național de Contrainformații și Securitate, „pentru a modela mediul politic din Statele Unite, pentru a pune presiune pe personalitățile politice pe care le consideră opuse interesului Chinei și pentru a devia orice contracritică".

Experții spun că acțiunile legate de alegerile prezedințiale reprezintă doar o mică parte a unei campanii de influență și interferență mult mai extinsă și mai profundă din partea Chinei, care se desfășoară de mulți ani - și care reprezintă o amenințare mult mai îngrijorătoare pe termen lung.

DISTRIBUȚIE DE PERSONAJE
De sus: Procurorul general adjunct Jeffrey A. Rosen discută taxe legate de hackeri chinezi; William Evanina, șeful Centrului Național de Contrainformații și Securitate; atacurile cibernetice legate de China au vizat campania Biden.

FOTO: DE SUS: TASOS KATOPODIS/POOL/AFP/GETTY; WIN MCNAMEE/GETTY; DREW ANGERER/GETTY

Într-un discurs din această vară la Institutul Hudson, directorul FBI Christopher Wray a declarat că agenţia deschide o anchetă legată de China la fiecare 10 ore şi că, din aproape 5.000 de cazuri active de contraspionaj din SUA, aproape jumătate sunt legate de China.

Autorităţile chineze susţin că, de fapt, SUA îşi denaturează relaţiile cu grupurile comunitare locale şi neagă vehement că se amestecă în afacerile interne ale Statelor Unite. Dar autorităţile americane şi experţii relaţiilor SUA-China îşi menţin poziţia.

„Justiţie, stat, F.B.I. dezvăluie straturile care ascund unele dintre aceste organizaţii şi activităţi", spune Dean Boyd, director executiv de comunicare la Centrul Naţional de Contrainformaţii şi Securitate. După cum a explicat *Newsweek*, „influenţarea se desfăşoară non-stop şi nu se întâmplă în vid".

Semănarea seminţelor diviziunii

Dacă tweet-urile lui „Jessi Young" şi ale prietenilor ei ar fi tot, eforturile Chinei de a manipula opinia publică americană înainte de alegerile prezidenţiale ar fi putut fi considerate amatoriceşti şi ineficiente. Actorii chinezi implicaţi nu au încercat, de exemplu, să creeze profiluri realiste

NEWSWEEK A IDENTIFICAT APROXIMATIV 600 DE GRUPURI ÎN SUA, TOATE ÎN LEGĂTURĂ REGULATĂ CU PARTIDUL COMUNIST DIN CHINA ŞI GHIDATE DE ACESTA

Interviurile cu peste 25 de analişti, oficiali guvernamentali şi alţi specialişti în relaţia SUA-China, ca parte a unei investigaţii de patru luni efectuate de către *Newsweek*, sugerează că există o multitudine de alte moduri în care Partidul Comunist din China (PCC) şi alte entităţi legate de guvern au lucrat, prin mai multe canale, în SUA, la nivel federal, statal şi local, pentru a crea condiţii şi conexiuni care să promoveze interesele şi ambiţiile politice şi economice ale Beijing-ului.

Aceste canale includ companii, universităţi şi grupuri de reflecţie, grupuri sociale şi culturale, organizaţii din Diaspora chineză, mass-media în limba chineză şi WeChat, aplicaţia chineză de socializare şi mesagerie, spune John Garnaut, analist politic australian şi expert în interferenţa PCC la nivel global. Separat, *Newsweek* a identificat aproximativ 600 de astfel de grupuri în SUA, toate în legătură regulată cu Partidul Comunist din China şi ghidate de acesta - o versiune la scară mai mare a unui model găsit şi în alte ţări din întreaga lume. Domeniul de activitate al presupuselor activităţi este enorm, implicând întâlniri sociale şi de afaceri, campanii de informare extinse şi construcţii politice şi economice care pot fi valorificate în favoarea Beijing-ului – rapoartele despre relaţiile de afaceri ale lui Hunter Biden cu o companie energetică chineză dornică să se conecteze cu tatăl său şi contul bancar chinez secret al preşedintelui Trump sunt doar ultimele exemple de interferenţe pe care unii observatori ai Chinei le consideră îngrijorătoare.

Există, de asemenea, acuzaţii de spionaj economic pe scară largă. pentru proprietarii celor 200 până la 300 de conturi Twitter folosite, plus ale altor 60 sau mai mult pe Facebook. Şi, în timp ce mesajele, postate între februarie şi iulie anul acesta, s-au concentrat pe probleme importante care împărţeau ţara, au fost atât de grosolan traduse în engleză, fără a simţi tonul american sau cadenţa, încât posibilităţile de a avea succes păreau limitate.

Iată câteva exemple: „«Sistemul Janky» este un sistem prost, eşuat!", a scris „Patricia Smith" pe Twitter, împreună cu o fotografie a americanilor care votează. „Administraţia Trump a mers atât de departe încât să ne sacrifice viaţa pentru a ne întoarce la treabă pentru a face Dow Jones să arate bine că acum ne tratează ca pe nişte fiinţe umane?" a scris „Sonia Mason" tot pe Twitter, plângându-se de răspunsul federal la pandemie. „Revărsarea de libertate a creat situaţia de astăzi", a spus „Laura Daniels", ca răspuns la un tweet despre un raport pe religie al secretarului de stat Mike Pompeo.

„Chinezii nu sunt prea buni în a crea conturi false pe reţelele de socializare", spune Ho-fung Hung, profesor de sociologie la Universitatea Johns Hopkins şi autor al cărţii ***The China Boom: Why China Will Not Rule the World/Explozia chinezească: De ce nu va conduce China lumea***. „Limbajul nu este foarte convingător". De fapt, Centrul de Politici Cibernetice a constatat că, din cele 2.240 de postări pe Twitter pe care le-a analizat, 99% au primit mai puţin de două aprecieri, răspunsuri şi redistribuiri.

Deși această campanie particulară nu și-a atins scopul, unele dintre strategiile generale pe care le-a utilizat este dintre cele pe care China le folosește destul de eficient în alte contexte - tactici foarte diferite de tehnicile pe care Rusia le-a folosit în eforturile sale de interferență electorală. Postările sociale ale actorilor chinezi nu au arătat partizanat clar - au promovat mesaje atât în sprijinul mișcărilor Black Lives Matter cât și pro-poliție ale celor de la Blue Lives Matter. Ideea nu a fost de a lua partea cuiva, ci mai degrabă de a spori diviziunea prin amplificarea punctelor de vedere contrare, încărcate emoțional.

Nici campania chineză nu a răspândit dezinformare în mod obișnuit. În schimb, a distribuit regulat conținut autentic din surse de știri precum *The New York Times* și MSNBC, împreună cu tweet-uri de la grupuri pentru drepturile civile, care să evidențieze diviziunile rasiale din SUA.

„Dacă oamenii din SUA așteaptă [de la China] repetarea a ceea ce a făcut Rusia în 2016, vor fi dezamăgiți", spune Garnaut. „Nu asta face China. Ei reașează, ei nu sparg". Cu alte cuvinte, PCC nu urmărește să distrugă SUA, spun experții, ci mai degrabă să o schimbe sau să o submineze din interior și să promoveze o viziune pozitivă asupra Chinei, în contrast cu haosul aparent din America.

„Sunt foarte hotărâți și foarte organizați", spune Anna Puglisi, senior la Centrul pentru Securitate și Tehnologii Emergente al Universității Georgetown și fost ofițer național de contraspionaj pentru Asia de Est. „Noi [în America] nu gândim în felul acesta. E superficial modul în care oamenii din SUA văd lumea". În timp ce eforturile de influență ale Chinei din preajma alegerilor prezidențiale s-au concentrat în mare parte pe proces vs. rezultat, oficialii din serviciile de informații din SUA consideră că este evident că liderii chinezi au avut totuși un favorit în cursă.

În ultimul timp, Beijing-ul a intensificat retorica negativă despre administrația Trump, criticând cu duritate Casa Albă cu privire la declarațiile și acțiunile sale asupra Hong Kong-ului și TikTok, printre altele, și răspunsul administrației prezidențiale la COVID-19.

„China preferă ca președintele Trump - pe care Beijing-ul îl vede imprevizibil - să nu câștige realegerea", a fost evaluarea lui Evanina, directorul guvernamental pentru contraspionaj, într-o declarație din luna august.

Global Times, publicație deținută de China Daily, trust media controlat de Partidul Comunist Chinez, a precizat, de asemenea, că China preferă candidatul democrat, scriind într-un articol recent: „Tactic, politica SUA ar fi mai previzibilă, iar Biden este mult mai ușor de abordat decât Trump".

Un alt motiv pentru care China preferă să aibă pe democrați la Casa Albă: echipa lui Biden include mulți oameni din cele două administrații Obama, perioadă în care China a făcut pași mari pe scena mondială cu puțină opoziție din partea SUA.

Sentimentul anti-China s-a încălzit în SUA de atunci, întrucât Trump a abordat foarte public problemele comerciale, de influență și de spio-

„CHINEZII NU SUNT PREA BUNI ÎN A CREA CONTURI FALSE PE REȚELELE SOCIALE. LIMBAJUL NU ESTE FOARTE CONVINGĂTOR".

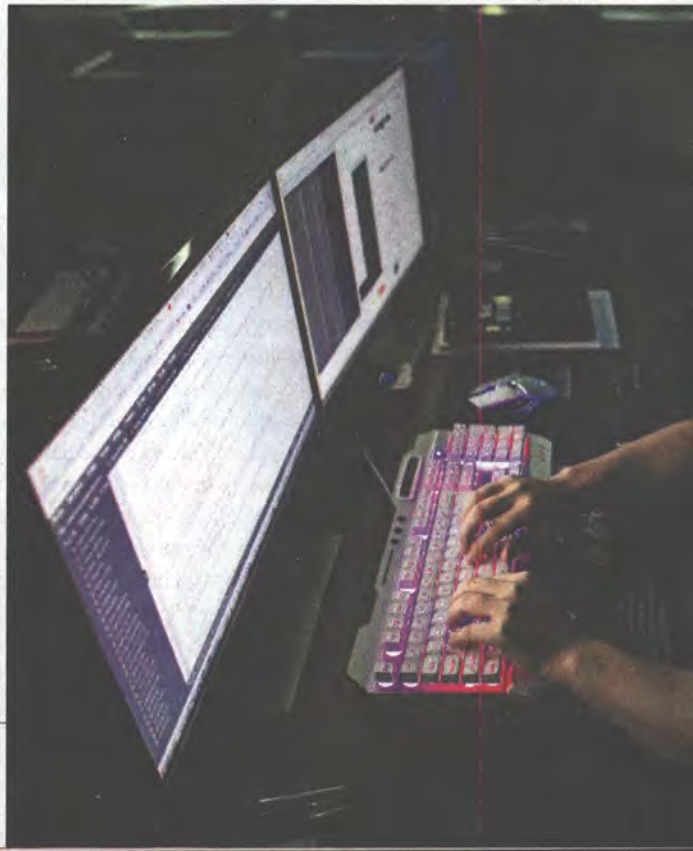

naj, asigurându-se că politicile cu privire la China vor fi în continuare critice, indiferent cine deține președinția SUA.

Influență la nivel local

Doi membri ai anturajului Trump care au fost ca niște spini pentru comuniști sunt Mike Pompeo și consilierul său politic Miles Yu, care au coordonat împreună acțiunea de respingere a influenței Chinei. În ultimul timp, Pompeo a tras un semnal de alarmă cu privire la un aspect cheie al activității Partidului Comunist Chinez în SUA - interferența în politică, afaceri și comunitate la nivel de stat și local.

În februarie, de exemplu, Pompeo a avertizat Asociația Națională a Guvernatorilor, la o reuniune în Washington D.C., că PCC identifică și curtează politicienii locali și de la nivel statal care îi pot susține interesele.

FOTO: DE LA STÂNGA: FREDERIC J. BROWN/AFP/GETTY; NICOLAS ASFOURI/AFP/GETTY; ALEX WONG/GETTY

TENSIUNILE CRESC
De la stânga la dreapta: campaniile de socializare legate de China au încercat să amplifice tulburările rasiale din SUA; un hacker chinez, la biroul său din Dongguan, China; secretarul de stat Mike Pompeo, un critic vocal al Beijing-ului, este adesea o țintă a mâniei chineze pe platformele sociale și în mass-media.

Un grup de reflecție chinez a împărțit deja guvernatorii în funcție de gradul lor de „prietenie" față de China, a spus Pompeo. *Newsweek* a obținut și a tradus o copie a raportului din 2019 care a etichetat 17 guvernatori drept „prietenoși", a numit 14 cu atitudine „ambiguă", pe 6 i-a ștampilat ca fiind „greu de abordat", iar restul au intrat la categoria „neclar".

Pompeo le-a spus guvernatorilor: „Fie că sunteți priviți de PCC ca fiind prietenoși sau duri, să știți că vă lucrează, să știți că vă lucrează echipa din jurul vostru".

Șase luni mai târziu, la o întâlnire a economiștilor și sociologilor din Zhongnanhai, un complex închis al liderilor de la Beijing, Xi a vorbit cu peste 12 economiști și sociologi de top despre faptul că China își va dubla eforturile de a căuta „cooperare" cu politicieni americani și lideri de afaceri de la nivel local și statal, exact cum avertizase Pompeo.

„Trebuie să dezvoltăm activ cooperarea cu toate țările, regiunile și întreprinderile care doresc să coopereze cu noi, inclusiv statele, localitățile și întreprinderile din Statele Unite", a spus Xi, potrivit Xinhua, agenția de știri de stat.

În discursul său, Pompeo a dat câteva exemple despre care a spus că reflectă o creștere a interferenței Partidului Comunist Chinez la nivel de stat. În 2019, a spus el, diplomații de la consulatul chinez din Houston i-au scris guvernatorului din Mississippi, Phil Bryant, amenințând că vor anula o investiție chineză în statul său dacă va călători în Taiwan, națiunea insulară independentă de facto, pe care Beijing-ul o revendică și căreia vrea să îi blocheze orice legături diplomatice cu lumea. Bryant a mers oricum.

Într-un alt exemplu, diplomații chinezi de la consulatul din Chicago i-au scris unui parlamentar din Wisconsin, republicanul Roger Roth, cerându-i să susțină un proiect de lege pe care l-au scris, în care laudă răspunsul Chinei la pandemia COVID-19, a raportat publicația *Examiner*, din Wisconsin. Roth a ignorat inițial cererea, considerând că este o glumă. Diplomații chinezi au insistat. Roth a răspuns cu un singur cuvânt: „Nebuni".

Cele două tentative au eșuat, dar această abordare funcționează adesea, în special la nivel de afaceri. Un oficial, care nu a vrut să-i fie dezvăluită identitatea, a descris modelul: „Să presupunem că sunteți guvernatorul unui stat care are investiții economice extraordinare în China sau care are o relație bună cu China către care exportă soia sau cereale. China poate folosi această relație", de exemplu cerând contactelor politice sau de afaceri să apeleze la Washington pentru a încerca să influențeze politica. Pare a fi lobby politic american, „dar trebuie să știți, este un guvern străin care joacă acest joc", spune oficialul.

În alte țări, acest tip de interferență poate fi și mai intensă - și a dus deja la probleme majore, inclusiv la amenințări la adresa securității naționale. În Australia, agenții de informații chinezi ar fi conspirat să plaseze în Parlament, ca spion, un etnic chinez cu probleme financiare, Nick Zhao, oferind 1 milion de dolari pentru finanțarea campaniei sale, potrivit mai multor rapoarte din presa australiană, de anul trecut. Zhao, în vârstă de 30 de ani, a fost găsit mort în urma unei supradoze

de droguri, într-o cameră de hotel din Melbourne, în 2019. În același an, Ministerul Securității Statului din China ar fi fost responsabil pentru atacurile cibernetice împotriva Parlamentului australian și a celor trei mari partide politice care au oferit acces la documente și e-mailuri, potrivit Reuters.

În Canada, o comisie parlamentară specială, înființată la sfârșitul anului 2019, se îndreaptă spre o regândire a relațiilor cu China, pe fondul acuzațiilor de ingerință „evidentă". La începutul acestui an, a fost publicat un raport care detaliază activitățile în care China, împreună cu Rusia, s-au angajat să: „folosească mijloace înșelătoare pentru «a cultiva relații cu oficiali aleși și cu alții percepuți ca având influență în procesul politic; încearcă să influențeze articolele din presa canadiană; să caute, în unele cazuri, să afecteze rezultatul alegerilor; să constrângă sau să inducă comunităților din Diaspora să promoveze interese străine".

Și Europa a început să își reexamineze relațiile cu China, pe fondul șocului COVID-19, când, la începutul acestui an, Beijing-ul a trimis ajutor medical foarte public națiunilor în luptă, inclusiv Italiei, însoțit de propaganda care prezenta China ca un salvator și care încerca să slăbească credința în Uniunea Europeană. Apoi, în octombrie, Suedia, înspăimântată de un stil de acțiune diplomatică nou adoptat de China, numit „luptătorul lup", și de răpirea și detenția unui cetățean în China, printre alte probleme, a interzis Huawei și ZTE, companiile chineze de telecomunicații, din viitoarele sale rețele 5G, invocând îngrijorări legate de „securitatea Suediei".

La începutul acestui an, Suedia a închis, de asemenea, toate Institutele Confucius din țară, un program finanțat de Beijing cu scopul declarat de a promova limba și cultura chineză, dar pe care mulți le-au considerat un instrument de propagandă. În SUA li s-a permis să rămână deschise, dar sunt desemnate drept „misiuni străine".

În anumite privințe, SUA, cel puțin până de curând, au experimentat cu întârziere acțiunile mai agresive pe care alte națiuni le-au documentat și au întârziat în expunerea infracțiunilor, atunci când au fost descoperite. Acest lucru ar putea avea, parțial, legătură cu tactica chineză, care este mai atentă atunci când vizează „inamicul" cheie, spune Ho-fung Hung, profesor la Universitatea Johns Hopkins. Hung citează o zicală revoluționară a lui Mao Zedong, pentru a ilustra punctul său de vedere: „Mao a spus: «Adună-ți cele mai bune forțe, anihilează-i pe inamici unul câte unul». Nu ataca mai întâi nucleul, nu lua întâi pe cel mai dur adversar", spune Hung. „Ia-i pe cei mai mici și mai slabi, cum ar fi Australia, Canada, Noua Zeelandă, Marea Britanie. Au făcut asta. SUA sunt cea mai dură nucă de spart".

Dar există semne că SUA ia acum amenințarea mai în serios. În iulie, Departamentul de Stat a închis consulatul chinez de la Houston pentru ceea ce a spus că este un furt prelungit de tehnologie și o intervenție politică într-o mare parte a statelor din sud, sud-est și sud-vest, unde se desfășoară numeroase afaceri energetice și medicale și cercetări avansate. Guvernul chinez neagă aceste activități.

Deși guvernul SUA nu a dezvăluit multe detalii despre ceea ce s-a întâmplat, mai mulți intervievați au descris un tipar de spionaj realizat de către diplomații din consulat, care vizează marile orașe din zonă. „Să presupunem că sunteți un manager de oraș, în care există o industrie medicală gigantică, și aveți, de asemenea, relații de colaborare uriașă cu China. Ei bine, atunci sunteți dependent de China", a explicat un oficial, care a vorbit anonim.

Un diplomat chinez s-ar putea simți îndreptățit să îi ceară managerului să aranjeze o întâlnire cu guvernatorul statului, ori pentru aprobarea unui proiect de afaceri sau să se opună unei moțiuni care critică China pentru încălcarea drepturilor omului în Tibet sau Hong Kong. „Este o influență foarte eficientă", a explicat oficialul.

„Houston nu a fost ales la întâmplare pentru consulatele de acolo", a declarat John C. Demers, procuror general adjunct în cadrul Departamentului de Justiție, într-un eveniment online din august cu Centrul pentru Studii Strategice și Internaționale. Consulatul a fost mult timp un centru de activitate la nivel național pentru a exercita presiune politică și a extrage tehnologie pentru China, au spus mai mulți oameni intervievați pentru acest articol.

Pentru a înțelege amploarea activităților, agentii FBI au efectuat, de asemenea, aproximativ „50 de interviuri în 30 de orașe diferite" din SUA, cu cercetători chinezi suspectați că lucrează la extragerea tehnologiei, „doar vârful a ceea ce se întâmpla și ceea ce încercam să perturbăm".

FRONTUL UNIT
O recepție guvernamentală pentru a comemora fondarea Republicii Populare Chineze a fost organizată parțial de Departamentul de lucru al Frontului Unit, care este responsabil de influențarea pentru a privi favorabil China și obiectivele sale.

Arma magică a Chinei

Pentru a duce la capăt programul de influență și interferență în SUA, China se bazează pe ceea ce Xi numește „arma magică" a țării: sistemul „Frontul Unit" al partidului, condus de o divizie a Partidului Comunist numită Departamentul de lucru al Frontului Unit.

Aceasta este „o rețea de agenții de partid și de stat responsabile de influențarea grupurilor din afara partidului", în și în afara Chinei, așa cum a scris Alex Joske, cercetător în politica chineză la Institutul australian de Politici Strategice. În mod tradițional, în afara Chinei, Frontul Unit s-a concentrat asupra comunităților chineze de peste mări, apelând la loialitatea lor etnică pentru a le convinge să „răsplătească patria". Beneficiile personale sunt adesea implicate, sistemul oferind oportunități de afaceri în schimbul bunei voințe și al cooperării.

Grupurile care fac parte din sistem au adesea nume care sună inofensiv, cum ar fi Asociația chineză de Schimb Valutar. În paralel cu Frontul Unit funcționează rețeaua globală de „asociații de prietenie" a guvernului chinez, aflată sub coordonarea Ministerului de Externe. Este posibil ca organizațiile americane cu care aceste grupuri au legături să nu aibă nicio idee despre afilierea cu PCC. Pompeo, de exemplu, a subliniat că Asociația Guvernatorilor a sponsorizat un „summit de colaborare" SUA-China împreună cu un grup numit Asociația Populară Chineză pentru Prietenie și Țări Străine, care este, indirect, legată de sistemul Frontului Unit. El a întrebat adunarea: „Câți dintre voi au făcut legătura dintre grupul respectiv și oficialii Partidului Comunist Chinez?".

„Frontul Unit face parte din politica externă a Chinei, face parte din aparatul de spionaj al Chinei și produce interferențe", a declarat Anne-Marie Brady, profesor de politică chineză la Universitatea din Canterbury, Noua Zeelandă. Sarcinile cu care ar putea fi vizat includ de la a-și face „prieteni" la spionaj direct. Guvernul chinez a negat frecvent rolul Frontului în operațiunile de influență și interferență de peste hotare. Cu toate acestea, alocă o sumă mare de bani activității sale, indicând că este o prioritate. Bugetul sistemului Frontului Unit, atât în țară, cât și în străinătate, a fost de peste 2,6 miliarde de dolari în 2019, spune Ryan Fedasiuk de la Centrul pentru Securitate și Tehnologie Emergentă al Universității Georgetown. Aproape 600 de milioane de dolari din aceștia au fost alocați pentru munca destinată comunităților chineze de peste hotare și străinilor, calculează Fedasiuk. El a constatat că bugetul total l-a depășit pe cel al Ministerului de Externe din China.

JOCURI ALE MINȚII
De jos, la stânga: cofondatorul grupului de reflecție de la Beijing, Wang Huiyao, are legături multiple cu grupurile de influențare ale Frontului Unit; rechizitele medicale trimise de China pentru a ajuta Italia în timpul pandemiei au făcut parte dintr-un efort propagandistic; consulatul chinez din Houston este acum închis, pe fondul acuzațiilor de spionaj.

Frontul Unit în Acțiune

Un summit de trei zile care a avut loc la jumătatea lunii octombrie la Institutul China, o organizație non-profit din New York, oferă un exemplu clasic al modului în care funcționează Frontul Unit. Evenimentul, intitulat „Găsirea succesului într-o epocă de criză", a promis că va ajuta participanții să afle cum să „obțină succes în contextul relațiilor tensionate SUA-China și a unei lumi volatile".

Evenimentul a avut participanți de top din afaceri, mediul academic, tehnologie, mass-media, diplomație și politică din SUA, inclusiv Rick Snyder, fost guvernator al Michigan, și Stapleton J. Roy, fondator al Institutului Kissinger din cadrul Centrului Wilson. Totuși, participanții probabil nu știau că trei din cei patru „parteneri de cunoaștere" sunt parte directă sau indirectă a Frontului Unit.

Centrul pentru Globalizare al Chinei, cu sediul în Beijing, un grup de reflecție, este unul dintre parteneri. Organizația a fost co-fondată de Wang Huiyao, care este, de asemenea, vicepreședinte al Asociației Studenților Întorși din Vest, un grup al Departamentului de lucru al Frontului Unit, spune Joske, care a documentat conexiunile multiple ale lui Wang cu acest front. Celelalte au fost Camera Generală Chineză de Comerț SUA și Camera Generală Chineză de Comerț SUA-Chicago, ambele dintre grupurile pe care *Newsweek* le-a legat de sistemul PCC.

Solicitat pentru comentarii, Institiutul China a răspuns că „a ales să lucreze cu aceste organizații datorită numărului lor mare de membri și a legăturii cu problemele și subiectele care sunt astăzi prioritare. Am vrut să ne asigurăm că au fost implicați în dezbatere".

Este important de menționat: există probabilitatea ca membrii acestor grupuri, majoritatea etnici chinezi, să nu fie conștienți de legăturile organizației cu statul-partid chinez. Persoanele se pot alătura pentru sentimentul de comuniune sau pentru o oportunitate de afaceri. În ciuda acestui fapt, grupurile pot concura pentru apropierea de ambasada Chinei și consulatele sale, sperând să obțină statut și favoruri, spune Yaqiu Wang, analist pentru Human Rights Watch din New York City. La rândul său, sistemul diplomatic al Chinei se conectează prin intermediul acestora la comunitățile locale de limbă chineză.

Unele grupuri ajută la transferul de tehnologie - achiziționarea de tehnologie dezvoltată de companiile SUA pentru utilizarea de către companiile chineze - un obiectiv crucial al influenței și interferenței Partidului Comunist. De asemenea, sistemul pătrunde în mass-media de limbă chineză din SUA, modelând mediul informațional.

Newsweek a identificat următoarele tipuri de organizații ca fiind afiliate Frontului Unit din SUA: cel puțin 83 de asociații din orașe chinezești care se adresează imigranților care au plecat din aceleași orașe din China; 10 „centre chineze de ajutor"; 32 de camere de comerț; 13 publicații de limba chineză; aproximativ jumătate din cele 70 de asociații pentru profesioniști chinezi; 38 de organizații care promovează „reunificarea pașnică" a Chinei cu Taiwanul; cinci „organizații de prietenie" și alte 129 de grupuri angajate într-o serie de activități, cum ar fi educația și cultura. În plus, există 265 de asociații chineze de studenți și profesori pentru aproximativ 300.000 de studenți chinezi din SUA. Acestea sunt conectate la politica PCC, adesea prin intermediul diplomaților chinezi, de obicei secretarul educației într-un consulat.

Grupurile au fost identificate prin evaluarea încrucișată a membrilor, activităților comune regulate, evenimentelor care indică alinierea ideologică, întâlnirilor la nivel înalt care pot fi obținute doar făcând parte dintr-un sistem de încredere al PCC și prin verificarea încrucișată a numelor, pozițiilor și evenimentelor de cooperare descrise în sute de documente guvernamentale și de partid în limba chineză și rapoarte de presă de stat din China, precum și rapoarte ale grupurilor în sine.

Nivelul de influență și activitate de interferență variază de la eforturi simple pentru a promova o viziune pozitivă asupra Chinei până la spionaj direct. Un astfel de caz a apărut la sfârșitul lunii septembrie, când un polițist din New York de origine tibetană, cetățean american naturalizat și rezervist al armatei, a fost arestat și acuzat că a acționat ca agent ilegal al guvernului chinez.

Coordonatorul său din consulatul chinez din New York a lucrat pentru Asociația Chineză pentru Conservarea și Dezvoltarea Culturii Tibetane, care face parte din Frontul Unit, conform acuzațiilor prezentate de Departamentul Justiției. Polițistul este acuzat că a spionat cetățenii chinezi care locuiau în zona New York pentru a ajuta la evaluarea po-

FOTO: DE LA STÂNGA: NICHOLAS KAMM/AFP/GETTY; XINHUA/ZHENG MENGYU/GETTY; MARK FELIX/AFP/AFP/GETTY; XINHUA/LI TAO/GETTY

UN GRUP DE REFLECȚIE CHINEZ A CALIFICAT GUVERNANȚII DUPĂ GRADUL LOR DE „PRIETENIE". 17 GUVERNATORI AU FOST CONSIDERAȚI „PRIETENOȘI", 14 AU FOST „AMBIGUI", ȘASE AU FOST ETICHETAȚI CA „GREU DE CONVINS", IAR RESTUL CU OPȚIUNI „NECLARE".

tențialului lor ca surse de informații și a oferit oficialilor chinezi acces la NYPD, prin invitații la evenimente ale poliției.

Dacă începi să sapi, numărul grupurilor din SUA care au legături cu Frontul Unit pare nesfârșit. Comitetul celor 100 (C100), un grup de advocacy pentru americanii de origine chineză din New York, care a fost fondat în urmă cu aproape 30 de ani cu ajutorul lui Henry Kissinger, este altă parte a rețelei, potrivit mai multor rapoarte din mass-media de limba chineză și din organizațiile Frontului Unit.

Site-ul web al Departamentului de lucru al Frontului Unit din orașul chinez Nanjing îl identifică pe omul de afaceri american și președintele C100, H. Roger Wang, ca președinte onorific al Asociației Externe de Prietenie din Nanjing, care este o ramură la nivel de oraș a Asociației Globale de Prietenie a Frontului Unit.

La alegerea sa în consiliul de administrație, în 2018, Wang a vorbit cu entuziasm despre proiecte cheie ale Partidului Comunist, cum ar fi Inițiativa Belt and Road, prin care China s-a angajat să investească în proiecte de infrastructură în aproape 70 de țări. SUA nu s-au alăturat, considerând inițiativa ca o încercare a Beijing-ului de a-și proiecta puterea în întreaga lume. „Există atât de multe domenii în care C100 se poate implica activ în acest moment, inclusiv în Inițiativa Belt and Road", a spus Wang într-un interviu pentru China Daily. Xi Jinping a descris C100 ca fiind o „organizație prietenoasă", iar grupul se întâlnește în mod regulat cu lideri chinezi de top.

Solicitat pentru comentarii, Fulton Hou, un asociat al C100, a răspuns prin e-mail: „Ne opunem ferm oricăror eforturi ale unui guvern străin sau al unui partid politic - din China sau din altă parte - de a influența sau submina societatea americană și democrația. Misiunea noastră dublă este de a promova participarea deplină a chinezilor americani la viața americană și de a promova un dialog sino-american constructiv". Este ceva în neregulă cu asta? Nu la suprafață, dar ceea ce este sub suprafață este mai greu de înțeles. „Cum să acționezi cu China este o întrebare cu care trebuie să se confrunte toată lumea", spune Alvin Y.H. Cheung, cercetător la Institutul de Drept SUA-Asia de la Universitatea din New York. „Relația cu PCC este ca oricare alta. Trebuie să stabiliți limite". N

➤ Didi Kirsten Tatlow este membru senior la Consiliul german pentru relații externe din Berlin și la Projekt Sinopsis din Praga și, ca jurnalist, a început să scrie din China din 1995. Cheryl Yu a contribuit la cercetarea acestei povești în SUA.

NICIO IUBIRE PIERDUTĂ
La un an după alegeri, președintele american Donald Trump, aici cu președintele chinez Xi Jinping la o ceremonie de bun venit, a vizitat Beijing-ul. Lucrurile au mers în jos între cei doi lideri de atunci.

DREPTURILE OMULUI, ÎN PERICOL

ONU, confiscată de dictaturi

Reprezentanții SUA au avut de îndurat o situație năucitoare la ultima adunare a Consiliului Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, primind lecții de „democrație" de la Rusia, China, Arabia Saudită și Coreea de Nord.

CONFERINȚA A AVUT LOC ÎN CADRUL unei sesiuni periodice de evaluare, în cursul căreia sunt verificate statele membre și se fac recomandări cu privire la modul în care ar putea să-și îmbunătățească măsurile privind respectarea drepturilor omului.

Reprezentanta Rusiei, Kristina Sukaceva, a criticat decizia președintelui Donald Trump din 2018 de a retrage SUA din Consiliului Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, invocând o „complicitate" anti-Israel.

„Decizia SUA de a se retrage din Consiliul pentru Drepturile Omului a arătat încă o dată reticența Statelor Unite de a purta un dialog civilizat cu comunitatea globală privind drepturile omului", a spus Sukaceva.

Rusia a recomandat SUA să „garanteze libertatea de exprimare în mass-media" și „să pună capăt interferențelor în afacerile interne ale statelor străine".

Este vorba de aceeași Rusie în care Kremlinul controlează o mare parte din presă și care are dosar urmat de sancțiuni din cauza tentativelor de interferență în alegerile prezidențiale din America.

Iar modul în care pedepsește persoanele indezirabile, prin otrăvire cu neurotoxina Noviciok sau prin asasinate extrajudiciare, nu mai lasă loc de discuții despre drepturi democratice în Rusia.

Uigurii, închiși în lagăre

China nu s-a lăsat mai prejos în critici la adresa SUA. Jiang Duan, reprezentant în Consiliu, i-a îndemnat pe politicienii americani să respecte drepturile oamenilor la viață și sănătate, „să nu mai politizeze și să stigmatizeze COVID-19" și „să combată intoleranța religioasă din ce în ce mai severă și violența xenofobă".

Aceste recomandări au venit de la un guvern comunist chinez care a încercat să bage sub preș în primele săptămâni riscul izbucnirii unei pandemii declanșate de noul coronavirus apărut în propria „curte" și care i-a arestat pe experții din domeniul sănătății care încercau să avertizeze asupra pericolului SARS-CoV-2 la nivel mondial. Astfel, a permis virusului să scape din țară și să devină pandemie.

Cât privește „intoleranța religioasă și violența xenofobă", China a intrat în atenția instituțiilor internaționale pen-

DE

ADINA MUTĂR
adina.mutar@newsweek.ro

PAIUL DIN OCHIUL SUA
Dictatorul Kim Jong-un (stânga), care-și înfometează poporul, acuză SUA de nerespectarea drepturilor omului. La fel saudiții, care l-au ucis pe Kashoggi.

tru apărarea drepturilor omului pentru înființarea lagărelor de concentrare pentru uiguri, grup minoritar etnic musulman, lagăre pe care autoritățile chineze le numesc „tabere de reeducare".

Beijingul reține peste un milion de uiguri - 7% din populația musulmană din Xinjiang - în „tabere de reeducare", unde au apărut dovezi ale torturii, sterilizării forțate a femeilor și alte metode de control al populației.

Recent, 39 de state membre ale ONU au cerut Chinei să acorde „acces imediat" observatorilor independenți ai drepturilor omului în regiunea Xinjiang, pentru a verifica tratamentul la care sunt supuși etnicii musulmani din regiunea autonomă.

Ambasadorul german Christoph Heusgen și-a exprimat îngrijorarea gravă cu privire la situația drepturilor omului din Xinjiang și la evoluțiile recente din Hong Kong.

„Cerem Chinei să permită accesul imediat, semnificativ și nelimitat în Xinjiang pentru observatori independenți, inclusiv pentru Înaltul Comisariat al ONU pentru Drepturile Omului", a declarat Heusgen.

În Xinjiang locuiesc 10 milioane de uiguri, care reprezintă aproximativ 45% din populația regiunii, existând dovezi că autoritățile chineze practică de ani de zile discriminarea culturală, religioasă și economică.

Potrivit Departamentului Justiției din SUA, Partidul Comunist Chinez își rezervă și dreptul de a sancționa orice grup religios dacă se consideră că interferează cu autoritatea guvernamentală. „Grupurile religioase trebuie să se înregistreze la autoritățile guvernamentale", se arată într-un raport din 2018 privind religia.

„Grupurile religioase pot fi sancționate indiferent de statutul lor de înregistrare atunci când oficialii le consideră o provocare pentru autoritățile guvernamentale sau pentru interesele partidului", continuă documentul.

„Sancțiunile" sunt întotdeauna drastice, de la interzicerea grupurilor, până la arestarea în masă a membrilor.

Teocrația care dă lecții democrației

Și Arabia Saudită s-a „integrat" grupului „opozant" care are critici la adresa SUA privind respectarea drepturilor omului. Mohanad Nabil M. Albasrawi, reprezentantul Riad-ului, a recomandat SUA „să consolideze legile de abolire a tuturor formelor de discriminare, rasism și ură", inclusiv pe linia „religiei și a crezului religios".

Însă Arabia Saudită este o teocrație care interzice practicarea publică a oricărei religii în afară de Islam, iar un raport din 2019 al Departamentului de Stat al SUA a reafirmat preocuparea majoră, în temeiul Legii internaționale privind libertatea religioasă din 1998, pentru intoleranța din Arabia Saudită.

Raportul evidențiază un exemplu specific de aplicare a legii religioase în Arabia Saudită: „Potrivit rapoartelor presei și ONG-urilor, în februarie 2019, la Medina, un bărbat neidentificat a decapitat un băiat de șase ani pe stradă, în fața mamei sale, deoarece era șiit".

Execuțiile publice încă se practică în Arabia Saudită, iar scandalul generat de asasinarea – cu o cruzime de nedescris – a jurnalistului opozant Jamal Khashoggi, în sediul Consulatului din Istanbul, încă nu s-a stins. Poate doar toleranța extremă a SUA față de aliatul său a făcut ca Arabia Saudită să nu fie izolată la nivel internațional din cauza acestei crime extrajudiciare executate în afara țării.

Rusia a recomandat SUA să „garanteze libertatea de exprimare în mass-media" și „să pună capăt interferențelor în afacerile interne ale statelor străine"

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

Coreea de Nord deplânge nerespectarea drepturilor omului

Ca să fie tot „circul" în scenă, Coreea de Nord, o dictatură opresivă în care nivelul de trai este sub limită din cauza cheltuielilor obsesive ale conducătorului suprem pentru obținerea armelor nucleare, și-a arătat „îngrijorarea gravă" față de situația drepturilor omului în SUA.

Delegatul la Consiliul Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, Han Tae Song, a recomandat SUA „să închidă facilități de detenție secretă, ilegale, și să pună capăt trimiterii forțelor militare în țări străine".

Într-un interviu pentru *The New York Post*, în septembrie, fugara Yeonmi Park a declarat că în Coreea de Nord face parte din viața de zi cu zi să moară oamenii de foame pe străzi, ceea ce ea a numit un „holocaust actual".

„Să vezi atâția oameni murind, să vezi cadavrele pe stradă, este un lucru normal. Am văzut mahalale în Mumbai, am văzut mahalale din alte țări, nimic nu seamănă cu Coreea de Nord. Foametea noastră este o foamete sistematică, generată de o țară care a decis să ne înfometeze", a declarat Yeonmi Park.

Coreea de Nord este membră a Națiunilor Unite din 1991, la recomandarea Consiliului de Securitate a Națiunilor Unite – alt for confiscat acum de China și Rusia – pentru a încuraja pacea dintre cele două țări, Coreea de Nord și Coreea de Sud.

La vocile critice s-a adăugat Pakistanul, care a „sancționat" intoleranța religioasă a SUA, dar care acasă are mari probleme cu persecuția minorităților religioase. Libanul, condus parțial de teroriștii Hezbollah, care și-au făcut aripă politică și au intrat în Guvern, a criticat „violența militară" a Americii.

Iranul, care sponsorizează terorismul și încalcă toate drepturile omului în toate formele sale, a vorbit împotriva „uciderilor arbitrare" practicate de SUA. Asta în timp ce-i spânzură de macarale pe opozanții regimului, în public, să fie exemple de teroare pentru cei ce vor să critice guvernarea.

Dreptul democratic al democrațiilor de a critica

De-a lungul sesiunii Consiliului Națiunilor Unite, care a durat trei ore, ambasadorul SUA Andrew Bremberg și adjunctul secretarului de stat, Robert Destro, au apărat angajamentul Americii de a susține democrația.

Nu prea aveau ce altceva să declare în fața unui asemenea val de critici venit din partea unor țări ce se remarcă prin grave încălcări ale drepturilor omului și care s-au trezit dintr-o dată că li se dă cuvântul la masa democrației.

Cine a invitat aceste țări să-și spună cuvântul într-un for internațional pentru apărarea drepturilor omului? Chiar Națiunile Unite, în virtutea unui drept democratic.

În octombrie 2020, China, Rusia, Cuba, Pakistan și Arabia Saudită se aflau pe lista țărilor ce urmau să intre în Consiliul ONU pentru Drepturile Omului, ceea ce i-a îngrozit pur și simplu pe militanții pentru apărarea drepturilor garantate de democrație.

ONG-ul UN Watch, cu sediul la Geneva, a descris situația ca „echivalentul permiterii a cinci incendiatori condamnați să se alăture pompierilor".

ONU are 15 posturi vacante de câte trei ani în Consiliul de 47 de membri, cu locurile grupate pe cinci regiuni (13 pentru grupul Africa, 13 pentru Asia Pacific, 6 pentru Europa de Est, 8 pentru America Latină și Caraibe, 7 pentru Europa de Vest).

Coreea de Nord a recomandat SUA „să închidă facilități de detenție secretă, ilegale, și să pună capăt trimiterii forțelor militare în țări străine"

Pozițiile sunt ocupate prin negocieri secrete în spatele cortinei, fiind câteva grupe regionale în care locurile sunt disputate, printre care Asia Pacific, unde cinci candidați concurează pentru patru locuri disponibile, potrivit *The Guardian*.

Un candidat poate fi învins doar dacă este votat de mai puțin de 97 de țări - vot secret în Adunarea Generală a ONU de la New York.

La un briefing organizat de UN Watch, Yang Jianli, fost prizonier politic, a declarat: „China a fost implicată în anihilarea libertății politice în Hong Kong. Conform oricăror standarde, China a abuzat grav de principiile fondatoare ale drepturilor omului ale ONU. Dacă ar fi alegeri pentru un consiliu al ONU al abuzatorilor drepturilor omului, ar fi mai mult decât potrivit să votăm pentru China, întrucât este lider mondial la încălcarea drepturilor omului".

Jianli a făcut apel la un vot împotriva Chinei, acesta fiind corect din punct de vedere al democrației și ar fi și un semn de respect față de victimele regimului de la Beijing.

Când China a intrat în Consiliu în 2020, Yang Jianli a cerut ca votul secret să devină public, ca să știe întreaga lume ce democrații i-au dat votul. Însă ONU nu-și încalcă propriile reguli.

Țările care acționează ca niște bande

Rosa Maria Payá, o activistă cubaneză pentru drepturile omului și fiica disidentului Oswaldo Payá, a cărui familie spune că a fost ucis, a susținut că Havana își va folosi poziția în Consiliu pentru „a-și proteja impunitatea, asigurându-se că multiplele acuzații împotriva Cubei și a prietenilor criminali din Venezuela, China, Rusia și Belarus nu vor avea urmări".

„Aceste grupuri acționează în bande care conspiră împreună pentru a-și as-

ONU CAPTURATĂ
China, care îi extermină pe uiguri (sus), și Rusia, care l-a otrăvit pe politicianul Navalnîi (stânga), controlează Consiliul ONU pentru Drepturile Omului.

cunde faptele și a goli Consiliul Drepturilor Omului de conținut și eficacitate", a pledat Maria Paya.

Vladimir Kara-Murza, un disident rus care a fost otrăvit de două ori de oamenii regimului de la Kremlin, a declarat că observatorii experimentați ai UN Watch sunt rareori surprinși de alegerile din Consiliu, din moment ce Libia, Sudan și Irak-ul lui Saddam Hussein au fost alese în trecut.

Un alt episod straniu s-a petrecut în 2012, când Siria și-a anunțat candidatura pentru un loc în Consiliu. Regimul de la Damasc se simțea încurajat să pretindă un loc, deși la vremea respectivă deja existau dovezi serioase (furnizate de numeroase organizații pentru drepturile omului, inclusiv ONU) că președintele Bashar al-Assad a autorizat represiunea violentă a opozanților regimului.

La data când s-a înscris pentru UNHCR, se estima că 14.000 de civili fuseseră uciși în represiunea revoltei începute în 2011. Potrivit UN Watch, candidatura Siriei era practic asigurată în cadrul sistemului electoral în vigoare.

În perspectiva că urma să aibă un cuvânt în „promovarea" drepturilor omului, Statele Unite și Uniunea Europeană au elaborat o rezoluție pentru a se opune acestei candidaturi. În cele din urmă, Siria nu a participat la alegerile din 12 noiembrie 2012 pentru UNHRC.

„Și-atunci, încă ni se pare uimitor faptul că Rusia este considerată un candidat legitim, ca să nu mergem mai departe, că ar putea primi voturi să intre în Consiliu", a spus Kara-Murza.

„S-a confirmat că liderul opoziției ruse, Alexei Navalnîi, a fost otrăvit de un agent neurotoxic aflat sub control strict militar și produs de statul rus, folosit de ani de zile de către serviciile de securitate rusești, nelăsând nicio urmă de îndoială asupra făptașilor", a subliniat el.

Kara-Murza a atras atenția că ONU nu vrea să-și încalce regulile de votare, dar își încalcă principiile care spun că țările din Consiliul pentru Drepturile Omului trebuie să „respecte cele mai înalte standarde în promovarea și protecția drepturilor omului".

„Dacă acest lucru are vreun sens, acestor agresori ai drepturilor omului nu ar trebui să li se permită să candideze pentru Consiliu", a explicat Kara-Murza.

Alături de Arabia Saudită și China, Nepal, Pakistan și Uzbekistan se luptă pentru cele patru locuri disponibile grupului Asia Pacific. Patru țări își anunțaseră candidaturi pentru cele patru locuri din grupul Africa: Coasta de Fildeș, Senegal, Malawi și Gabon.

În afară de Rusia, Ucraina urmărea unul dintre cele două locuri din grupul Europa de Est. În grupul din America Latină și Caraibe, Mexic, Cuba și Bolivia concurau fără opoziție pentru trei locuri. În secțiunea vest-europeană, Franța și Marea Britanie ocupă cele două locuri disponibile.

Donald Trump a retras SUA din Consiliu în urmă cu doi ani, considerând că acesta devenise „o împărțeală pe găști care-și dispută interese economice" și nu mai este orientat spre apărarea libertăților omului.

La 13 octombrie 2020, Arabia Saudită a pierdut voturile pentru un loc în Consiliul pentru Drepturile Omului al ONU. China a primit 139 de voturi, Uzbekistanul 164, Pakistanul 169 voturi, iar Arabia Saudită numai 90 de voturi, întrecută de Nepal cu 150 de voturi. N

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

„Sunt ceea ce sunt astăzi datorită sportului“

Claudia Bobocea, atletă

CLAUDIA BOBOCEA, la mare distanță de celelalte competitoare, la Jocurile Balcanice din 2020. Împreună cu antrenorul Valentin Anghel, în Matsudo, Japonia (stânga jos)

ATLETISM

140 km pe săptămână pentru o finală la Tokyo

Claudia Bobocea, calificată la Jocurile Olimpice încă de anul trecut, a început să practice acest sport în școala generală, când câștiga toate crosurile. Pandemia a prins-o în Portugalia, acolo unde stă opt luni pe an. Face două antrenamente pe zi și o are ca model pe Paula Ivan.

FOTO: FACEBOOK CLAUDIA BOBOCEA / ADRIAN LION

CLAUDIA BOBOCEA (28 DE ANI) PROVINE dintr-o familie simplă, dar care iubește sportul și care i-a dat libertatea de a alege să facă ce-i place. Și n-a fost deloc o decizie greșită.

„Părinții meu s-au născut în zone rurale unde nu aveau condiții de a face sport de perfomanță. Orele de sport din școala generală au contribuit la dezvoltarea lor fizică, iar la vârsta de 18 ani s-au mutat în București și au luat «viața în proprile mâini». Fiind o familie numeroasă, fiecare dintre ei având 6 frați, nu aveau o situație materiale extraordinară. Au fost iubitori de sport și mi-au dat libertatea de a alege ce îmi place.

Începutul

Am început atletismul la Clubul Școlar Ilfov în anul 2006, fiind selectată în școala generală de către primul meu antrenor, Aurel Apostolescu. Participam în fiecare an la crosul organizat de către școală, unde câștigam mereu, iar asta îmi asigura calificarea mai departe la faza pe sector. Am cochetat cu diferite sporturi înainte să încep să practic atletismul, dar nu pentru o perioadă lungă. Am făcut arte marțiale, handbal, dar și canto, pictură, de-ale copilăriei", povestește Claudia.

Din 2007, este antrenată de Valentin Anghel, cel care o pregătește și în prezent. Împreună cu el a parcurs toate etapele perfomanței care au condus la ascensiunea ei. Este, de altfel, și antrenorul ei preferat: „Am reușit să mă mobilizez de fiecare dată când mi-a fost greu, iar antrenorul a jucat un rol foarte important în acele momente".

13 antrenamente pe săptămână

Primele rezultate internaționale au început să apară când a trecut la categoria seniori, mai exact în anul 2014. A muncit mult în acei ani în care au fost puse bazele carierei de sportiv de performanță. Dar pentru sportivii de top nu este niciodată ușor.

„Mă antrenez de două ori pe zi, excepție făcând ziua de duminică, atunci când am un sigur antrenament. Aceasta însemnând 13 antrenamente pe săptămână cu un total aproximativ de 30 ore de antrenament și un volum de 120-140 km, în funcție de perioada de pregătire.

Orice sport pe care vrei să îl practici la nivel de perfomanță este greu. Atletismul necesită multă anduranță, în special în probele de alergări. Aceasta înseamnă sute de kilometri parcurși uneori de unul singur dacă nu ai un partener de antrenament, stereotipism, lucruri care pot fi suportate numai în cazul unei angrenări psihice corespunzătoare", explică atleta.

DE
MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

„Sportul m-a învățat să pierd și să câștig“

Chiar dacă antrenamentele îi ocupă foarte mult timp, Claudia nu a neglijat școala. A urmat studiile Universității Ovidius din Constanța, unde a absolvit Facultatea de Educație Fizică și Sport. Este licențiată și are un master în „Sportul de Perfomanță”.

„De-a lungul anilor, pot spune că sportul m-a format ca om, m-a educat, m-a învățat să pierd și să câștig. Sunt ceea ce sunt astăzi datorită sportului. Mi-a oferit prilejul de a cunoaște diferite culturi, mi-am făcut prieteni peste hotare, m-a făcut să văd lumea și din altă perspectivă“, spune Claudia Bobocea.

În puținul timp liber care-i rămâne, Claudiei îi place să își petreacă timpul în natură, să se plimbe cu bicicleta sau să meargă kilometri pe plajă și să citească. Îi place și să încerce rețete noi, în special dulciuri.

Claudia a absolvit Facultatea de Educație Fizică și Sport și are un master în „Sportul de Perfomanță“

Perioada stării de urgență a prins-o în Portugalia

Când totul era blocat în România și în mare parte din Europa, spre norocul ei, Claudia se afla în Portugalia, acolo unde locuiește opt luni pe an.

„A fost o perioadă critică pentru fiecare dintre noi, dar norocul a fost să mă aflu în Portugalia, mai exact la Monte Gordo, acolo unde locuiesc opt luni pe an. Am reușit să îmi fac antrenamentele, pot spune normal, deoarece nu am avut nevoie de stadion în acea perioadă de pregătire, iar locul unde mă antrenez îmi oferă posibilitatea de a-mi desfășura activitatea pe plajă, pădure, șosea.

Autoritățile portugheze au dat voie sportivilor de perfomanță să se antreneze în aer liber dar nu în grupuri mai mari de două persoane. Nu mi-a afectat pregătirea acea perioadă a stării de urgență“, explică atleta.

Și-ar fi dorit ca Jocurile Olimpice să fie anul acesta

Atletă a clubului Steaua, Claudia Bobocea a reușit, la 20 iulie 2019, să-și îndeplinească baremul de participare la Jocurile Olimpice de la Tokyo. Ea a acoperit cei 1.500 de metri în 4 minute, două secunde și 27 de sutimi. Participantă la etapa de la Londra a circuitului IAAF „Diamond League“, găzduită de Stadionul Olimpic, Claudia s-a clasat atunci pe locul 8.

„Mi-aș fi dorit să se desfășoare anul acesta Jocurile Olimpice, pentru că ar fi completat un ciclu olimpic format, după cum știm, la patru ani, pe care organismul unui sportiv de perfomanță îl recunoaște. Cu toate acestea, obiectivul meu își schimbă doar data, urmând a avea un an 2021 cu trei competiții majore: Campionatul European de sală, Campionatul Mondial de sală și Jocurile Olimpice. Având în vedere conjunctura actuală, decizia CIO este una justă și fără echivoc pentru a proteja atât sportivii cât și pe cei implicați în organizarea competiției“, spune Claudia.

MUNCĂ
Când antrenorul îți dă ritmul, mergând pe bicicletă. Claudia Bobocea stă în Algrave, Portugalia, opt luni pe an (dreapta)

Claudia Bobocea a devenit dublă campioană balcanică în probele de 1.500 m și 800 m, în 2020

Totul pentru Tokyo

Desigur, pentru 2021, gestionarea planului de pregătire are ca scop principal Jocurile Olimpice:

„Obiectivul actual la această competiție este accederea în finala olimpică, cu toate că îmi doresc mai mult și cred că se poate. Atât eu cât și antrenorul meu Valentin Anghel facem tot posibilul să ținem pasul cu elita mondială, unde nu este deloc ușor. Obiectivele secundare sunt Campionatul European, unde îmi doresc o medalie, și Campionatul Mondial de sală".

Anul acesta s-a antrenat conform planului și a avut ocazia să ia startul la câteva competiții internaționale.

Primul start a fost la Marseille, apoi a continuat cu Silesia, Ostrava, Berlin și Cluj, competiții la care și-a reconfirmat baremul de participare la Jocurile Olimpice. Totodată, a realizat și două recorduri personale în probele de 1.500 m (4'01"31) și 800 m (2'01"37).

La Cluj, unde s-a ținut ediția a 73-a a Campionatelor Balcanice, a devenit dublă campioană balcanică în probele de 1.500 m și 800 m. Rezultatele arată că nu și-a atins încă limitele. Mai e loc. Și poate că nu e chiar așa de rău că Jocurile Olimpice sunt la anul.

TIMP LIBER
Când nu se antrenează, Claudiei îi place să călătorească. Aici fotografii din Veneția și Dubrovnik (dreapta)

Paula Ivan, modelul pe care-l urmează

„Așa cum am mai spus-o de foarte multe ori o admir foarte mult pe doamna Paula Ivan. A fost un sportiv de excepție, campioană olimpică și este un om extraordinar, de la care ai multe de învățat", spune cu convingere Claudia.

Atleta crede că, „în primul rând, sportivul de perfomanță trebuie să iubească ceea ce face, să aibă răbdare, perseverență, motivație, să integreze sportul în modul lui de viață și să aibă încredere în el".

Atletismul trebuie să fie predat în școli

Claudia Bobocea crede că atletismul se potrivește tuturor copiilor, fiecare putând să își găsească o probă pe măsură, și trebuie privit ca o alternativă de a te juca, nu ca o corvoadă. Dar pentru asta e nevoie de profesori și antrenori talentați. „Atletismul trebuie predat în primul rând în școli.

Să nu să fie privit ca o corvoadă pentru copii, ci ca o alternativă de a se juca sănătos.

Atletismul se potrivește fiecărui copil, indiferent de aptitudini, fiecare putând să își găsească o probă pe care să o îndrăgească (alergări, sărituri, aruncări).

Trebuie să fie explicat atrăgător de către profesori și antrenori printr-o predare armonioasă, nu neapărat prin dezvoltarea ideii de învingător și pierzător", spune Claudia.

Gadgeturi și accesorii high-tech pentru schiori

Iarna aceasta, din cauza pandemiei de COVID-19, planificarea vacanței de schi are multe semne de întrebare. Dar cum zăpadă va fi și, cu siguranță, veți putea petrece câteva zile cu schiurile sau placa în picioare măcar pe cele mai apropiate pârtii, *Newsweek România* vă prezintă câteva dintre cele mai noi și interesante gadgeturi și accesorii high-tech pentru iubitorii sporturilor de iarnă. – *RĂZVAN SCĂEȘTEANU*

CARV – Profesorul digital de schi

Dacă sunteți un schior începător sau, pur și simplu, doriți să știți cum schiați și cum vă puteți îmbunătăți tehnica, Carv este un însoțitor de nădejde. Nu vă poate arăta mișcările ca un monitor de schi sau snowboard, dar vă poate antrena eficient. În și pe clăpari se montează niște senzori, iar, prin intermediul unei aplicații de smartphone, aceștia vă spun, de exemplu, cât de bine vă înclinați sau cum să vă îmbunătățiți echilibrul. Indicațiile pot fi ascultate în timp real prin intermediul unor căști sau vizualizate pe smartphone când vă opriți din „cursă". (Preț orientativ: 349$, getcarv.com).

Phoozy XP3 Series – Husă „călduroasă" pentru telefon

Problema descărcării premature și rapide a bateriei telefoanelor din cauza frigului este binecunoscută printre iubitorii sporturilor de iarnă. Există soluția mai puțin confortabilă de a utiliza permanent o baterie externă sau folosirea unei huse speciale precum Phoozy XP3 Series. Aceasta protejează smartphone-ul de temperaturile scăzute, apă și șocuri. (Preț orientativ: 45€, amazon.com).

Oakley Airwave 1.5 GPS Ski Goggles – Ochelari conectați

Oakley Airwave 1.5 GPS Ski Goggles nu sunt niște ochelari de schi obișnuiți. Aceștia includ un senzor GPS și un sistem „Head-Up Display", ca la mașini, care proiectează pe vizor diferite informații: viteză, altitudine, distanță, etc.. De asemenea, Oakley Airwave 1.5 GPS Ski Goggles permit afișarea și urmărirea unor hărți preîncărcate, controlarea playlistului cu muzica preferată sau a unei camere video de acțiune GoPro și, de exemplu, conectarea la smartphone pentru a vizualiza mesajele și apelurile. Sistemul este compatibil iOS și Android. (Preț orientativ: 550€, oakley.com)

RESQSKI – Detector de schiuri pierdute

Gadgetul este alcătuit din două emițătoare RF, care se lipesc pe schiuri, și un dispozitiv de monitorizare.
Dacă în urma unei căzături vă pierdeți schiurile în zăpada afânată, cu ajutorul receptorului din buzunar le puteți găsi ușor pe o rază de circa 30 de metri și până la o adâncime de un metru în zăpadă. (Preț orientativ: 110€, resqski.com)

Savior – Mănuși cu încălzire

Indiferent de cât de bune sunt mănușile de schi pe care le aveți, la un moment dat tot vă îngheață mâinile. Mănușile Savior dispun de un sistem de încălzire cu baterie, care vă poate încălzi mâinile în maximum 30 de secunde. Există trei niveluri de confort, iar bateriile pot oferi o autonomie de până la șase ore. (Preț orientativ: 125€, amazon.com)

Flaxta Behold – Protecție „inteligentă" pentru coloană și spate

Flaxta Behold este o vestă cu un panou special de protecție pentru coloană și spate în cazul unei căzături. Deși pare făcut dintr-un fel de cauciuc banal cu găuri, panoul este realizat dintr-un polimer vâsco-elastic denumit NBR (Nitrile Butadiene Rubber). Când este purtat, NBR-ul se mulează pe spatele utilizatorului. Dar, în cazul unui impact puternic, NBR-ul se deformează și se întărește în același timp, absorbind și disipând șocul. (Preț orientativ: 160€ pentru adulți și 100€ pentru copii, flaxta.com)

Drysure Extreme – Uscător clăpari

Nu este nimic mai neplăcut decât să plecați dimineața la schi cu „ciorapii" clăparilor uzi. Uscătorul Drysure Extreme nu are nevoie de electricitate, ci, pur și simplu, se introduce în clăpar seara și, până a doua zi, biluțele de siliciu își fac treaba și absorb toată umezeala. Gadgetul poate fi utilizat pentru orice alt tip de încălțăminte. (Preț orientativ: 30€, amazon.com)

ROMANIACS 2020

VERTICAL MADNESS
Mai extrem decât extremul

În ciuda pandemiei, la final de octombrie, cea de-a 17-a ediție a celui mai dificil raliu hard enduro din lume, Romaniacs 2020, a fost singura competiție de asemenea anvergură organizată în Europa Centrală și de Est. Și, cum pare incredibil că s-a reușit, după luni de incertitudine, speranță și determinare, și avem nevoie de situații care să ne arate că viața merge mai departe, am făcut o incursiune în povestea numită „Vertical Madness".

CONCURENȚI ȘI ECHIPE TEHNICE din 29 de țări au venit la final de octombrie, la Sibiu, pentru ediția a 17-a a celui mai dificil raliu hard enduro din lume. Noua Zeelandă, Marea Britanie, Africa de Sud, Irlanda, Brazilia, SUA, Canada și Rusia sunt doar câteva dintre „colțurile lumii" din care au călătorit cei peste 100 de rideri, care, alături de organizatori, au dorit să dea o speranță tuturor fanilor și celor angrenați în acest sport extrem și nu numai.

De la inima enduro-ului, la acțiune online

Povestea Red Bull Romaniacs a început în toamna lui 2004, când nimeni nu credea că o cursă nouă din România poate atrage la start câștigători ai Raliului Dakar, sportivi din topul mondial de enduro și amatori. De-a lungul timpului, raliul a evoluat mult și a contribuit la transformarea sportului, ba chiar este cursa pe baza căreia a fost fondată World Enduro Super Series (WESS).

La fiecare dintre edițiile din ultimii ani, au luat startul concurenți din peste 50 de țări, iar imagini din timpul raliului au fost difuzate la TV în peste 190 de țări. Totul începea cu vibrantul show urban din centrul Sibiului unde, în medie, 15.000 de spectatori asistau la prolog, iar, la final, undeva în jur de 3.000 de fani mergeau pe dealul Gușteriței să vadă ultimile provocări din raliu. Plus, sute de oameni zilnic, în timpul celor patru zile de off-road, își făceau o adevărată aventură din mersul în punctele pentru spectatori de pe traseu.

Anul acesta, însă, totul s-a schimbat și Romanics a fost nevoit să se transforme radical. De la competiția care a adus enduro-ul aproape de oameni, a devenit raliul care își roagă fanii să stea acasă și să urmărească acțiunea online. Când mergeau pe traseu, fanii se implicau foarte mult în susținerea concurenților pe urcările extrem de abrupte sau pe coborârile unde șansele să poți sta în picioare sunt minime. Anul acesta, singurii care i-au putut ajuta pe rideri în cazuri extreme au fost oameni din echipa de organizare.

Nebunia neanticipată

În 2019, când organizatorii au botezat „Vertical Madness" ediția cu numărul 17, nu au știut cât de bine ales este termenul „madness" (nebunie) pentru 2020. „Din martie, situația s-a schimbat de

DE
RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

HARD ENDURO
Romaniacs nu este catalogat degeaba cel mai dificil raliu hard enduro din lume. Traseul ajunge în zone spectaculoase, inaccesibile, și, dacă natura nu e destul de dură, organizatorii construiesc și ei obstacole aproape de netrecut.

sute de ori și am avut zile în care speram că vom putea organiza această a 17-a ediție, dar și altele, în care totul părea pierdut. Avem mulți tineri părinți în echipa noastră și ne bucurăm că nu am trimis pe nimeni în șomaj, că am putut să le plătim salariile și să continuăm pregătirile pentru cursă. Ne-am uitat în jur, am văzut cum s-au adaptat alte competiții, precum Turul Franței, și ne-am dorit să arătăm că și în România se poate organiza un eveniment internațional major", a declarat Martin Freinademetz, organizatorul raliului, pentru *Newswek România*.

„Încă mi se pare ireal că am reușit să încheiem cu bine cursa, un eveniment pe care, anul acesta, toată lumea îl considera imposibil de realizat. Credeți-mă pe cuvânt, am trecut prin niște momente extrem de dificile, disperate, cu niște eforturi financiare enorme, ca să putem ajunge în acest punct. Dar mulțumită echipei mele și partenerilor care au avut încredere în noi, am reușit. Tenacitatea, buna cooperare cu autoritățile și implementarea cu grijă maximă a măsurilor de siguranță pot duce la organizarea unor evenimente foarte reușite, iar noi am dat exemplul. Văzând chipurile fericite ale concurenților și primind atâtea felicitări din partea lor pentru modul în care am organizat raliul, m-aș apuca din nou de el oricând", a adăugat Freinademetz.

Traseu extrem, măsuri extreme

Toate punctele pentru spectatori au fost eliminate. Iar fiecare persoană care a fost angrenată în raliu, fie că a fost vorba despre concurenți, echipele lor de asistență, membri din echipa de organizare etc, a trebuit să țină un jurnal medical înainte și în timpul cursei. Toți au trecut printr-un triaj medical inițial înainte de ziua calificărilor și, apoi, au fost monitorizați permanent.

Mai mult, concurenții au trecut înainte de fiecare start printr-un triaj medical și în anumite zone de pe traseu, în anumite zile chiar la start, în altele la punctele de asistență tehnică, mergeau cu cizmele și cu roțile motocicletelor prin „bălți" cu dezinfectant. Purtatul măștii a fost obligatoriu peste tot, chiar și în punctele din munți. Iar briefing-urile au fost ținute online, înainte făcându-se în săli unde auditoriul depășea și 600 de persoane.

În paddock-ul din centrul Sibiului au avut acces doar cei angrenați în raliu și la fiecare intrare le-a fost măsurată temperatura, același lucru fiind valabil și în zonele de finiș, din fiecare zi de off-road.

„A fost o cursă atât de grea. În ultimele patru zile, Graham a mers atât de bine, deci felicitări și lui. Aderența a fost bună, totul a fost în favoarea mea și mă bucur mult că am putut concura la Red Bull Romaniacs 2020" – Manuel Lettenbichler

Determinare remarcabilă

Chris Hilton și-a dorit atât de mult să concureze la Romaniacs 2020 încât s-a atrenat în timpul lockdown-ului din Noua Zeelandă, chiar dacă pe atunci încă nu se știa dacă se va putea organiza raliul. A plecat cu câteva săptămâni mai devreme decât în mod normal, pentru a fi sigur că va ajunge în România.

Patsy Quick, fostă concurentă în Raliul Dakar, a povestit că „antrenamentul pentru Romaniacs m-a făcut să rămân concentrată și cu mintea întreagă în timpul lockdown-ului din Anglia".

Iar doi enduriști din Canada, care aveau pe listă de mulți ani să vină în România, au decis să încerce după ce au văzut cât de determinați sunt organizatorii. Au zburat 48 de ore, din Calgary până la Sibiu, și spun că a meritat tot efortul.

Emanuel Gyenes, singurul rider din lume care a terminat toate edițiile Romaniacs organizate până în prezent, și-a fracturat piciorul drept în luna iulie și, dacă ediția 2020 rămânea la data inițială, în iulie, nu ar fi avut cum să își păstreze acest record. A muncit foarte mult la sesiunile de recuperare,

FOTO: MIHAI ȘTEȚCU, ATTILA SZABO, CRISTINA VOINEA / RED BULL

GRAHAM JARVIS, care, la 45 de ani, nu se lasă intimidat de rideri care i-ar putea fi copii (stânga sus). Din cauza pandemiei, în zonele dificile, riderii nu au mai putut fi ajutați de spectatori (dreapta sus). Purtarea măștii a fost respectată și în creierii munților. Podiumul Romaniacs 2020: Manuel Lettenbichler, Graham Jarvis și Alfredo Gomez (jos)

a făcut zeci de ore de barocameră și, pe 31 octombrie, a ajuns pentru a 17-a oară la finalul Red Bull Romaniacs. În plus, a mai și câștigat clasa Iron, o clasă la care nu ar fi concurat dacă nu avea piciorul încă în recuperare (traseul e mult prea ușor, pentru un pilot care în mod normal este în Top 5 la clasa Silver).

Vârsta este doar un număr

Manuel Lettenbichler a câștigat pentru a doua oară consecutiv cel mai dificil raliu hard enduro din lume, după o luptă senzațională dusă până pe ultimele trepte ale finișului. Partenerul de duel al tânărului bavarez a fost britanicul Graham Jarvis, care, la 45 de ani, nu se lasă intimidat de rideri care i-ar putea fi copii. Doar 25 de secunde a fost ecartul dintre cei doi cu 100 de km înainte de sosire și doar norocul a făcut ca Letti să câștige. „Regele Carpaților" râvnește titlul cu numărul șapte, și nu este exclus să îl vedem pe traseul clasei Gold – cel mai dur din raliu - și când va avea 50 de ani.

Pe locul trei s-a clasat spaniolul Alfredo Gomez, și el luptând până în ultimul moment pentru un loc pe podium. Sud-africanul Wade Young era pe trei înainte de ultima dintre cele patru zile de off-road, însă condițiile meteo, cu ploaie, frig și burniță, au fost în favoarea lui Gomez.

Sandra Gomez, sora lui Alfredo, a devenit prima femeie care a ajuns la sosire concurând pe traseul clasei Gold, iar campioana mondială din SuperEnduro este determinată să încerce să termine și o ediție „obișnuită".

Din întreaga Serie Mondială de Hard Enduro (WESS – World Enduro Super Series), Romaniacs a fost singura cursă care s-a desfășurat în acest an dificil, și asta pentru că și-a putut modifica formatul. Organizatorii sibieni au învățat din ediția aceasta și sunt determinați să facă tot posibilul pentru acest sport, mai ales că „Vertical Madness Reloaded", cum a fost botezată ediția 2021 (27-31 iulie), are deja peste 300 de concurenți înscrisi. N

FOTO: MIHAI ȘTEȚCU, ATTILA SZABO, CRISTINA VOINEA / RED BULL

It Rocks!

www.rockfm.ro

REGELE FERDINAND ȘI REGINA MARIA, decorând militarii care au luptat la Mărășești, în 1917

FOTO: WIKIPEDIA

1,4 milioane de țărani primesc pământ

16/29 DECEMBRIE 1918: ESTE PUBLICAT DECRETUL PRIVIND EXPROPRIEREA marilor proprietăți rurale, în contextul procesului de modificare a Constituției, început în 1917.

„Vouă, fiilor de țărani, care ați apărat cu brațul vostru pământul unde v-ați născut, unde ați crescut, vă spun eu, regele vostru, că pe lângă răsplata cea mare a izbânzii, care vă asigură fiecăruia recunoștința neamului nostru întreg, ați câștigat totodată dreptul de a stăpâni într-o măsură mai largă pământul pe care v-ați luptat. Vi se va da pământ. Eu, regele vostru, voi fi întâiul a da pildă. Vi se va da și o largă participare la treburile statului", a fost promisiunea regelui Ferdinand către ostașii români, în 23 martie/5 aprilie 1917, la Răcăciuni.

În mai 1917, prim-minstrul Ion I.C. Brătianu prezintă în Parlament proiectele de reformă agrară, electorală și de revizuire a Constituției, care sunt adoptate până în iulie 1917.

Decretul privind exproprierea, care a însemnat începutul reformei agrare în România, prevedea că „pământul cultivabil de la 100 de hectare în sus al moșiilor particulare" va fi expropriat prin despăgubire. Până în 1921, au primit pământ cultivabil, în loturi de la 0,25 la 5 hectare, 1,4 milioane de țărani. În total, circa 6 milioane de hectare.

Micii proprietari, care dețin post-reformă 74% din terenul arabil al țării (față de marii proprietari, care rămân cu 10%), au însă o productivitate scăzută, pentru că se bazează foarte mult pe agricultura cu animalele de tracțiune, în detrimentul utilajelor. Ca urmare, în 1934, este publicată Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, care prevedea acordarea unei reduceri de 50% a datoriilor pentru toți debitorii agricoli. N

4 - 17 DECEMBRIE

Franța măsoară în metri

10 decembrie 1799: Franța adoptă metrul ca unitate de măsură oficială. Deși s-a decretat că utilizarea sa este obligatorie în Paris, decretul nu a fost respectat. După Congresul de la Viena din 1815, Franța a pierdut teritoriile pe care le anexase, iar unele, cum ar fi Statele Papale, au revenit la unitățile de măsură pre-revoluționară, dar altele, cum ar fi Badenul, au adoptat o versiune modificată. Prin 1872, singurele mari puteri europene care nu adoptaseră sistemul metric rămâneseră Rusia și Regatul Unit.

Film de succes, acuzat de rasism

15 decembrie 1939: La Atlanta are loc premiera filmului „Pe aripile vântului", având-i ca protagoniști pe Vivien Leigh și Clark Gable. Producția a primit zece premii Oscar. Ajustând inflația, acesta este filmul cu cele mai mari încasări din istoria cinematografiei, de 1,4 miliarde de dolari. El rulează pe HBO Max cu avertismentul că „neagă ororile sclaviei" și însoțit de două videoclipuri în care este discutat contextul istoric al lungmetrajului.

Bush câștigă la Curtea Supremă

12 decembrie 2000: Curtea Supremă de Justiție a Statelor Unite emite decizia în procesul Bush vs. Al Gore. Democratul Al Gore a contestat la instanța supremă rezultatele numărătorii voturilor în Florida, la alegerile prezidențiale. Judecătorii au decis că Bush câștigase alegerile în statul Florida cu 537 de voturi în fața lui Al Gore, și ca rezultat, președinția SUA. „Deși nu sunt de acord cu decizia instanței, o accept", a spus Al Gore.

Magic FM
always great music
MAGIC MORNING
cu Liana Stanciu
Luni - Vineri
De la 06:00 la 10:00
make life magic

ABONEAZĂ-TE!

Online, prin CARD, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: RO38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moşilor	La toate oficiile poştale	La firmele de abonamente: › Manpres Distribution Bucureşti › Calliope S.R.L. Ploieşti › Cuget Liber S.A. Constanţa

Pentru informaţii şi reclamaţii abonamente *Newsweek România*:

› E-mail: abonamente@newsweek.ro.
› Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 şi 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteţi talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Bucureşti, B-dul Mărăşti nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare. Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

2 modalităţi simple de abonare › Mergi pe www.newsweek.ro/abonamente sau completează şi trimite talonul de mai jos

Newsweek ROMÂNIA

Nume, prenume ›
Adresa completă: Str. › **Nr.** › **Bl.** › **Sc.** › **Et.** › **Ap.** ›
Localitate › **Judeţ / Sector** ›
Cod poştal › **Telefon** › **E-mail** ›

Am achitat suma de › **lei cu ordin de plată nr.** ›
din data › **către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal RO38847674,**
în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moşilor.

Abonamentul va începe din luna ›

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicaţie şi livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poştei Române sau firmei de distribuţie care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-aţi abonat şi să vă ţinem la curent cu diverse informaţii despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriţi aceasta, bifaţi ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiaţi de dreptul de acces, de intervenţie asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveţi dreptul să vă opuneţi prelucrării datelor personale care vă privesc şi să solicitaţi ştergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteţi adresa cu o cerere scrisă, datată şi semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiţiei.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal şi să le dezvăluie terţilor conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări şi să solicit ştergerea datelor adresându-mă societăţii NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A. CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPĂRĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B. PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sect. 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

CEL MAI BUN PREȚ

Abonament PRINT+DIGITAL

3 luni: 129 lei
6 luni: 249 lei
12 luni: 489 lei

Abonament PRINT

3 luni: 89 lei
6 luni: 169 lei
12 luni: 329 lei

Abonament DIGITAL

1 lună: 18 lei
3 luni: 49 lei
6 luni: 89 lei
12 luni: 169 lei

Revista va continua să apară bilunar, cu excepția lunilor iulie și august, când va apărea lunar.

Revista Newsweek România este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României.
Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 sau prin e-mail, la adresa: abonamente@newsweek.ro.

PARIS • BUCUREȘTI • ISTANBUL

WWW.ALBINIPRASSA.COM

TISSOTWATCHES.COM
TISSOT, INNOVATORS BY TRADITION

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026